

1) Η ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ (ΑΡΘΡΟ 4Η Ν.3869/2010, ΠΟΥ ΠΡΟΣΤΕΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 1 Ν. 4745/2020), ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΠΡΟΘΕΜΙΩΝ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

2) ΤΑ ΠΡΟΣΚΟΜΙΖΟΜΕΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΓΓΡΑΦΑ

3) Η ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4Θ Ν.3869/2010

4) Ο ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΙΣΧΥΡΙΣΜΩΝ (ΑΡΘΡΟ 4Ι Ν.3869/2010) ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΔΙΚΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΥΠΕΡΧΡΕΩΜΕΝΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

*** μετά και τις τροποποιήσεις που επέφερε το άρθρ. 83 Ν.4790/2021, σε συνδυασμό με την ερμηνευτική διάταξη του άρθρ. 25 Ν.4792/2021

---

1) Η ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ (ΑΡΘΡΟ 4Η Ν.3869/2010, ΠΟΥ ΠΡΟΣΤΕΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 1 Ν. 4745/2020), ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΠΡΟΘΕΜΙΩΝ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Ι) Σύμφωνα με το άρθρο 4Η Ν.3869/2010, που προστέθηκε με το άρθρ. 1 Ν.4745/2020, η προθεσμία για την κατάθεση προτάσεων και προσκομιδής αποδεικτικών μέσων και διαδικαστικών εγγράφων, των οποίων γίνεται επίκληση με αυτές, είναι εντός 60 ημερών από την κατάθεση της αίτησης επαναπροσδιορισμού.

Γίνεται δεκτό ότι ως κατάθεση νοείται όχι απλώς η υποβολή της αίτησης από τον οφειλέτη στην πλατφόρμα, αλλά η σύνταξη της σχετικής πράξης από την Γραμματεία του Ειρηνοδικείου και η ανάρτησή της στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (βλ. Κομπολίτης «Νόμος υπ' αριθμ. 4745/2020. Ερμηνεία κατ' άρθρο-Παρατηρήσεις επί των νομοθετικών μεταβολών-Νομοθετικό καθεστώς εκκρεμών υποθέσεων», εκδ. Νομόραμα.nt, σελ. 30-31). Δικαιολογητικός λόγος αποτελεί το γεγονός ότι η έννοια της κατάθεσης είναι σύμφυτη με τη σύνταξη της σχετικής πράξης από την Γραμματεία του Δικαστηρίου και, συνεπώς, με τον τρόπο αυτόν δημιουργείται και η απαιτούμενη ασφάλεια δικαίου.

Συνεπώς, αφετηρία της προθεσμίας των 60 ημερών για την κατάθεση προτάσεων αποτελεί όχι ο χρόνος που θα υποβάλει ο οφειλέτης την αίτηση επαναπροσδιορισμού στην πλατφόρμα, αλλά ο χρόνος που η Γραμματεία του Ειρηνοδικείου θα συντάξει τη σχετική πράξη και θα την αναρτήσει στην ηλεκτρονική πλατφόρμα.

II) Από τις 07-11-2020, δυνάμει των σχετικών ΚΥΑ που έχουν εκδοθεί, έχει ανασταλεί, λόγω της πανδημίας, η εκδίκαση συγκεκριμένων Δικών ενώπιον και των Πολιτικών, μεταξύ άλλων, Δικαστηρίων της Χώρας, ενώ, ταυτοχρόνως, αναστάλησαν νόμιμες και δικαστικές προθεσμίες για την διενέργεια διαδικαστικών πράξεων και άλλων ενεργειών ενώπιον των υπηρεσιών των Δικαστηρίων. Συνεπώς, λόγω της έκδοσης των σχετικών ΚΥΑ περί αναστολής εργασιών των Δικαστηρίων, δημιουργείται ζήτημα αναφορικά με την έναρξη και την λήξη τόσο της ανωτέρω όσο και των λοιπών προθεσμιών που προβλέπονται στον Ν.4745/2020.

Ως αναστολή νοείται ο μη υπολογισμός του χρόνου για όσο διάστημα αυτή διαρκεί. Σημειώνεται μάλιστα ότι κατά την διάρκεια του χρόνου αναστολής όχι μόνο δεν συνεχίζεται, αλλά και δεν αρχίζει προθεσμία, η οποία, υπό φυσιολογικές συνθήκες, ήτοι χωρίς να συνέτρεχε ο λόγος αναστολής, θα είχε εκκινήσει (βλ. Κεραμέας-Κονδύλης-Νίκας «Ερμηνεία ΚΠολΔ», Τόμος Ι, εκδ. Σάκκουλα 2000, σελ. 349-350).

Πράγματι, η διάταξη του άρθρ. 257 ΑΚ, η οποία αναφέρεται στην αναστολή της παραγραφής, είναι ενδεικτική για το πώς και ο ίδιος ο Νομοθέτης αντιλαμβάνεται την έννοια της αναστολής. Έτσι, σύμφωνα με αυτήν: «το χρονικό διάστημα της αναστολής δεν υπολογίζεται στο χρόνο της παραγραφής. Όταν πάψει η αναστολή, η παραγραφή συνεχίζεται...». Επομένως, ειδικά από το αμέσως ανωτέρω εδάφιο, γίνεται αντιληπτό ότι ο ίδιος ο Νομοθέτης λογίζει ολόκληρο το χρονικό διάστημα από την έναρξη έως την λήξη της αναστολής ως μη γενόμενο κι έτσι δεν το συνυπολογίζει στον χρόνο που απαιτείται για τη συμπλήρωση της σχετικής προθεσμίας.

Τούτων δοθέντων, η αναστολή των προθεσμιών είναι ολική κι είναι αδιάφορο αν η προθεσμία των 60 ημερών για την κατάθεση προτάσεων αναφορικά με τις αιτήσεις των υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων που εμπíπτουν στο πεδίο

εφαρμογής του Ν.4745/2020 έληγε μέσα στον χρόνο αναστολής ή όχι. Κατά τον χρόνο αναστολής, και για όσο αυτή διαρκεί, πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να σταματάει κάθε υπολογισμός στη μέτρηση των 60 ημερών.

Η λύση αυτή είναι επιβεβλημένη στις εκκρεμείς υποθέσεις των υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν.4745/2020 για τον επιπρόσθετο λόγο ότι, εξ αιτίας του λοκντάουν που επιβλήθηκε, είναι ανέφικτη η συλλογή των εγγράφων που κατά την παρ. 2 του άρθρ. 4Η Ν.3869/2010 επιβάλλεται να προσκομιστούν μαζί με τις προτάσεις.

III) Ο Ν.4745/2020 (ΦΕΚ Α' 214/06-11-2020) ψηφίστηκε στις 05-11-2020, ήτοι μία ημέρα πριν αποφασιστεί η επιβολή της αναστολής των εργασιών των Δικαστηρίων. Πράγματι, στις 06-11-2020 υπεγράφη η ΚΥΑ με αρ. 71342 (ΦΕΚ Β' 4899/06-11-2020). Σύμφωνα με αυτήν, από τις 07-11-2020 έως τις 30-11-2020 προβλεπόταν η αναστολή εργασιών των Δικαστηρίων, η οποία, με κάποιες διαβαθμίσεις που έλαβαν χώρα στο μεσοδιάστημα, διαρκεί έως σήμερα.

Δοθέντος ότι σύμφωνα με τον Ν.4745/2020 (άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010) ο χρόνος έναρξης της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης επαναπροσδιορισμού εκκινούσε την 01^η-12-2020, η αμέσως ανωτέρω αναφερόμενη ΚΥΑ δεν επηρέασε τον χρόνο έναρξης και λήξης των προθεσμιών που προβλέπονται στον Ν.4745/2020.

A. Η ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ 01-12-2020 ΕΩΣ ΚΑΙ 10-01-2021

Κατά την 01^η-12-2020, οπότε, σύμφωνα με το άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010, εκκινούσε η προθεσμία της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης επαναπροσδιορισμού, βρισκόταν σε ισχύ η ΚΥΑ υπ' αριθμ. 76629 (ΦΕΚ Β' 5255/28-11-2020), η διάρκεια της οποίας έληγε στις 07-12-2020. Σύμφωνα με αυτήν, **η μοναδική προθεσμία του Ν.3869/2010 που εξαιρούνταν της αναστολής ήταν αυτή του άρθρ. 4Δ, που προστέθηκε με το άρθρ. 1 Ν.4745/2020. Συνεπώς, η προθεσμία των 60 ημερών του άρθρ. 4Η Ν.3869/2010 για την κατάθεση προτάσεων συμπεριλαμβανόταν στην αναστολή.** Τα ίδια ακριβώς ίσχυαν και από τις 07-12-2020 έως και τις 12-12-2020 (υπ' αριθμ. 78363 ΚΥΑ ΦΕΚ Β' 5350/05-12-2020), όπως και από τις 13-

12-2020 έως και τις 02-01-2021 (υπ' αριθμ. 80189 ΚΥΑ ΦΕΚ Β' 5486/12-12-2020 και υπ' αριθμ. 80588 ΚΥΑ ΦΕΚ Β' 5509/15-12-2020), καθώς και από τις 03-01-2021 έως και τις 10-01-2021 (υπ' αριθμ. 2 ΚΥΑ, ΦΕΚ Β' 01/02-01-2021).

Συνεπώς, από την 01^η-12-2020, οπότε ξεκίνησε η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης επαναπροσδιορισμού, έως και τις 10-01-2021, η προθεσμία των 60 ημερών για την κατάθεση προτάσεων αναστέλλονταν.

B1. Η ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ 11-01-2021 ΕΩΣ ΚΑΙ 29-01-2021

Ωστόσο, το σκηνικό αλλάζει και από τις 11-01-2021 έως και τις 29-01-2021 προβλέπεται, και μάλιστα για όλη την Επικράτεια, εξαίρεση από την αναστολή όλων των προθεσμιών του Ν.4745/2020 (υπ' αριθμ. 1293 ΚΥΑ ΦΕΚ Β' 30/08-01-2021 με τελική ισχύ έως και τις 17-01-2021, υπ' αριθμ. 3060 ΚΥΑ ΦΕΚ Β' 89/16-01-2021 με τελική ισχύ έως και τις 24-01-2021 και υπ' αριθμ. 4992 ΚΥΑ ΦΕΚ Β' 186/23-01-2021 με τελική ισχύ έως και τις 29-01-2021). Επισημαίνεται απλώς ότι η καταληκτική ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής για τις αιτήσεις του Ν.3869/2010 που υποβλήθηκαν μέχρι και την 31^η-12-2014, αντί για τις 15-01-2021 που αρχικώς οριζόταν, παρατάθηκε, δυνάμει του άρθρ. 62 Ν.4765/2021, έως και τις 31-01-2021.

B2. Η ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ 30-01-2021 ΕΩΣ ΚΑΙ 05-02-2021

Από τις 30-01-2021 έως και τις 05-02-2021 η Επικράτεια χωρίζεται στο

- Επίπεδο Επιτήρησης και στο

-Επίπεδο Αυξημένου Κινδύνου

(ΚΥΑ υπ' αριθμ. 6877 ΦΕΚ Β' 341/29-01-2021).

Ωστόσο, και ανεξαρτήτως του ανωτέρω διαχωρισμού, **συνεχίζουν, για όλη την Επικράτεια, να εξαιρούνται από την αναστολή όλες οι προθεσμίες του Ν.4745/2020.**

G1. Η ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ 06-02-2021 ΕΩΣ ΚΑΙ 21-02-2021

Από τις 06-02-2021 έως και τις 21-02-2021 η Επικράτεια χωρίζεται σε:

- Επίπεδο Επιτήρησης,

- Επίπεδο Αυξημένου Κινδύνου,
- Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου και
- Επίπεδο Μητροπολιτικών Περιοχών
(ΚΥΑ υπ' αριθμ. 8378 ΦΕΚ Β' 454/05-02-2021 με τελική ισχύ έως και τις 10-02-2021, ΚΥΑ υπ' αριθμ. 9147 για τα Δικαστήρια της Χώρας ΦΕΚ Β' 534/10-02-2021 με τελική ισχύ έως και τις 21-02-2021· βλ. και ΚΥΑ υπ' αριθμ. 9769 ΦΕΚ Β' 586/13-02-2021 με τελική ισχύ ομοίως έως και τις 21-02-2021).

Στις περιοχές που υπάγονταν στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου δεν προβλεπόταν καμία εξαίρεση από την γενική αναστολή (συνεπώς, αναστάλησαν και όλες οι προθεσμίες του Ν.4745/2020), ενώ σε όλες τις υπόλοιπες περιοχές της Επικράτειας όλες οι προθεσμίες του Ν.4745/2020 εξαιρέθηκαν της αναστολής.

Ειδικά ως προς την Περιφέρεια Αττικής, και συνεπώς σε σχέση με τις ειδικές αιτήσεις του Ειρηνοδικείου Πειραιά, επισημαίνεται ότι:

- από τις 06-02-2021 έως και τις 14-02-2021 υπαγόταν στο «Επίπεδο Μητροπολιτικών Περιοχών». Συνεπώς, κατά το αμέσως ανωτέρω χρονικό διάστημα εξαιρούνταν της αναστολής όλες οι προθεσμίες του Ν.4745/2020, με αποτέλεσμα αυτές να τρέχουν κανονικά (άρθρ. 1 παρ. 1 υπο 1Α περ. γ υπο γα' ΚΥΑ 8378 ΦΕΚ Β' 454/05-02-2021).

- Ωστόσο, από τις 15-02-2021 η Περιφέρεια Αττικής υπήχθη, σε σχέση με την λειτουργία των Δικαστηρίων, στο «Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου», με αποτέλεσμα από το χρονικό αυτό διάστημα να ανασταλούν, μεταξύ άλλων, και όλες ανεξαιρέτως οι προθεσμίες του Ν.4745/2020 (άρθρ. 1 παρ. 1 υπο 1Α περ. β υπο βα' ΚΥΑ 9147· ως προς το χρονικό σημείο έναρξης, βλ. άρθρ. 14 παρ. 4 εδ. β' ΚΥΑ 9147 ΦΕΚ Β' 534/10-02-2021, σε συνδυασμό με το σημείο 4, το οποίο αναφέρεται στα Δικαστήρια, του πίνακα της παρ. 1Β του άρθρ. 1 της ίδιας ανωτέρω ΚΥΑ· ομοίως και άρθρο μόνο παρ. 1 υπο α περ 1Α υπο β περ βα' και παρ. 2 ΚΥΑ 9769 ΦΕΚ Β' 586/13-02-2021).

Γ2. Η ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ 22-02-2021 ΕΩΣ ΚΑΙ 03-03-2021

Από τις 22-02-2021 έως και τις 03-03-2021 η Επικράτεια χωρίστηκε σε:

- Επίπεδο Επιτήρησης,
- Επίπεδο Αυξημένου Κινδύνου και
- Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου

(ΚΥΑ υπ' αριθμ. 10969 ΦΕΚ Β' 648/20-02-2021 με τελική ισχύ έως και τις 28-02-2021, ΚΥΑ υπ' αριθμ. 12639 ΦΕΚ Β' 793/27-02-2021 με τελική ισχύ έως και τις 03-03-2021).

Στις περιοχές που υπάγονταν στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου, όπου σταθερά υπαγόταν η Περιφέρεια Αττικής, δεν προβλεπόταν καμία απολύτως εξαίρεση από την γενική αναστολή (συνεπώς, ανεστάλησαν και όλες οι προθεσμίες του Ν.4745/2020), ενώ σε όλες τις υπόλοιπες περιοχές της Επικράτειας όλες οι προθεσμίες του Ν.4745/2020 εξαιρέθηκαν της αναστολής.

Γ3. Η ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ 04-03-2021 ΕΩΣ ΚΑΙ 05-04-2021

Από τις 04-03-2021 έως και τις 05-04-2021 η Επικράτεια χωρίζεται μόνο σε 2 Επίπεδα, ήτοι:

- στο Επίπεδο Αυξημένου Κινδύνου και
- στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου

(ΚΥΑ υπ' αριθμ. 13805 ΦΕΚ Β' 843/03-03-2021, όπως αντικαταστάθηκε με την ΚΥΑ υπ' αριθμ. 14453 ΦΕΚ Β' 895/06-03-2021, χωρίς όμως να αλλάζει κάτι σε σχέση με τα Δικαστήρια, με τελική ισχύ έως και τις 15-03-2021, ΚΥΑ υπ' αριθμ. 16320 ΦΕΚ Β' 996/13-03-2021 με τελική ισχύ έως και τις 19-03-2021, ΚΥΑ υπ' αριθμ. 17698 ΦΕΚ Β' 1076/20-03-2021 με τελική ισχύ έως και τις 28-03-2021 και ΚΥΑ υπ' αριθμ. 18877 ΦΕΚ Β' 1194/27-03-2021 με τελική ισχύ έως και τις 05-04-2021· ως προς την τελική ισχύ, αναφορικά με τις λειτουργίες των Δικαστηρίων, της τελευταίας αυτής ΚΥΑ, βλ. το άρθρ. 14 παρ. 1 εδ. β' της υπ' αριθμ. 20651 ΚΥΑ ΦΕΚ Β' 1308/03-04-2021).

Στις περιοχές που υπάγονταν στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου, όπου σταθερά υπάγεται η Περιφέρεια Αττικής καθ' όλη την διάρκεια του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, δεν προβλεπόταν, σε ό,τι αφορά στις προθεσμίες του Ν.4745/2020, καμία απολύτως εξαίρεση από την γενική αναστολή (συνεπώς, ανεστάλησαν και όλες οι προθεσμίες του Ν.4745/2020), ενώ στις περιοχές της Επικράτειας που υπάγονται στο Επίπεδο Αυξημένου Κινδύνου όλες οι προθεσμίες του Ν.4745/2020 εξαιρέθηκαν της αναστολής.

Δ. Η ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ 06-04-2021

Από τις 06-04-2021 η Επικράτεια συνεχίζει να χωρίζεται μόνο σε 2 Επίπεδα, ήτοι:

- στο Επίπεδο Αυξημένου Κινδύνου και
- στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου

(ΚΥΑ υπ' αριθμ. 20651 ΦΕΚ Β' 1308/03-04-2021 και ΚΥΑ υπ' αριθμ. 22439 ΦΕΚ Β' 1441/10-04-2021).

Ωστόσο, σε καμία πλέον περιοχή της Επικράτειας δεν υπάρχει ζήτημα αναστολής νόμιμων και δικαστικών προθεσμιών (βλ. άρθρ. 83 παρ. 1 Ν.4790/2021, όπως η λήξη της αναστολής λειτουργίας των Δικαστηρίων ερμηνεύτηκε με το άρθρ. 25 Ν.4792/2021). Συνεπώς, οι προθεσμίες για την κατάθεση προτάσεων υπολογίζονται πλέον κανονικά (βλ. και άρθρ. 83 παρ. 1 περ. γ' Ν.4790/2021).

Σχηματικά, οι εξαιρέσεις από την αναστολή των διαδικαστικών προθεσμιών όσων αναφορά στον Ν.4745/2020 έχουν ως εξής:

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ	ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΟΛΗ	ΚΥΑ ΚΑΙ ΦΕΚ
01-12-2020 έως και 10-01-2021	Σε ολόκληρη την Επικράτεια	Εξαιρούνται μόνο οι προθεσμίες του άρθρ. 4Δ, οι οποίες τρέχουν κανονικά. Όλες οι υπόλοιπες προθεσμίες του Ν.4745/2020 αναστέλλονται.	1) 76629, ΦΕΚ Β' 5255/28-11-2020 2) 78363, ΦΕΚ Β' 5350/05-12-2020 3) 80189, ΦΕΚ Β' 5486/12-12-2020 (βλ. και 80588, ΦΕΚ Β' 5509/15-12-2020) 4) 2, ΦΕΚ Β' 01/02-01-2021

11-01-2021 έως και 05-02-2021	Σε ολόκληρη την Επικράτεια	Εξαιρούνται ΟΛΕΣ οι προθεσμίες του Ν.4745/2020, οι οποίες τρέχουν κανονικά.	1) 1293, ΦΕΚ Β' 30/08-01-2021 2) 3060, ΦΕΚ Β' 89/16-01-2021 3) 4992, ΦΕΚ Β' 186/23-01-2021 4) 6877, ΦΕΚ Β' 341/29-01-2021
06-02-2021 έως και 05-04-2021	Α) Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου B) Σε όλη την υπόλοιπη Επικράτεια	Καμία εξαίρεση: Αναστέλλονται ΟΛΕΣ οι προθεσμίες του Ν.4745/2020 ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Η Περιφέρεια Αττικής εντάσσεται στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου στις 15-02-2021 Εξαιρούνται ΟΛΕΣ οι προθεσμίες του Ν.4745/2020, οι οποίες τρέχουν κανονικά.	1) 8378, ΦΕΚ Β' 454/05-02-2021 2) 9147, ΦΕΚ Β' 534/10-02-2021 βλ. και 9769, ΦΕΚ Β' 586/13-02-2021 3) 10969, ΦΕΚ Β' 648/20-02-2021 4) 12639, ΦΕΚ Β' 793/27-02-2021 5) 13805, ΦΕΚ Β' 843/03-03-2021, βλ. και 14453, ΦΕΚ Β' 895/06-03-2021 6) 16320, ΦΕΚ Β' 996/13-03-2021 7) 17698, ΦΕΚ Β' 1076/20-03-2021 8) 18877, ΦΕΚ Β' 1194/27-03-2021 (αναφορικά με την διάρκεια, σε σχέση με τις λειτουργίες των Δικαστηρίων, της τελευταίας αυτής

			ΚΥΑ, βλ. το άρθρ. 14 παρ. 1 εδ. β' της υπ' αριθμ. 20651 ΚΥΑ ΦΕΚ Β' 1308/03-04-2021)
Από 06-04-2021	Σε όλη την Επικράτεια	Δεν εξαιρούνται από την αναστολή οι προθεσμίες του Ν.4745/2020, οι οποίες τρέχουν κανονικά.	1) 20651, ΦΕΚ Β' 1308/03-04-2021 2) 22439, ΦΕΚ Β' 1441/10-04-2021, σε συνδυασμό με το άρθρ. 83 παρ. 1 περ. γ' και δ' Ν.4790/2021, ΦΕΚ Α' 48/31-03-2021, βλ. και άρθρ. 25 Ν. 4792/2021 ΦΕΚ Α' 54/09-04-2021

*** Κατά την διάταξη του άρθρ. 83 παρ. 1 περ. γ' Ν.4790/2021 (ΦΕΚ Α' 48/31-03-2021), «Τα χρονικά διαστήματα τυχόν ολικής αναστολής λειτουργίας κατά τόπους δικαστικών σχηματισμών, δυνάμει των αντίστοιχων κοινών υπουργικών αποφάσεων που εκδόθηκαν για τη λήψη έκτακτων μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 και αφορούν το χρονικό διάστημα από την 1η.12.2020 έως και την ημερομηνία λήξης της επιβολής του μέτρου της προσωρινής αναστολής της λειτουργίας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών της Χώρας, δεν υπολογίζονται στις προθεσμίες που προβλέπονται στα άρθρα 4ΣΤ, 4Η, 4Θ, 4Ι, 4ΙΑ, 4ΙΒ και 4ΙΣΤ του ν. 3869/2010 (Α' 130)». Επισημαίνεται ότι η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής στις Παρατηρήσεις της στην Έκθεσή της επί του νομοσχεδίου (βλ. σελ. 13 αυτής) αναφέρει ότι «για λόγους ασφάλειας δικαίου, σκόπιμο θα ήταν να προσδιοριστεί η έννοια της ολικής αναστολής λειτουργίας των δικαστικών σχηματισμών». Ωστόσο, ο Νομοθέτης δεν προέβη στον σχετικό προσδιορισμό.

Παρά ταύτα, και για να μην υπάρχει ζήτημα αναδρομικής ανατροπής όσων ίσχυαν κατά την διάρκεια εφαρμογής της εκάστοτε ΚΥΑ αναφορικά με την αναστολή των προθεσμιών για την κατάθεση προτάσεων στις εκκρεμείς αιτήσεις των υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, σύμφωνα με την τελολογική και συστηματική ερμηνεία της ανωτέρω διάταξης, και για λόγους ασφάλειας δικαίου, κατά την αληθή έννοια της διάταξης του άρθρ. 83 παρ. 1 περ. γ' Ν.4790/2021, στην αναστολή λειτουργίας πρέπει να συμπεριληφθούν όλα τα ενδιάμεσα χρονικά διαστήματα από την 01^η-12-2020 έως και την 05^η-04-2021, κατά τα οποία αναστέλλονταν οι προθεσμίες κατάθεσης προτάσεων, βάσει της εκάστοτε ισχύουσας ΚΥΑ, δηλαδή:

α) τόσο το χρονικό διάστημα από 01-12-2020 έως και 10-01-2021 για ολόκληρη την Επικράτεια, όσο και

β) το χρονικό διάστημα από 06-02-2021 έως και τις 05-04-2021 για τις περιοχές που υπάγονταν στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου (για την Περιφέρεια Αττικής από τις 15-02-2021 έως και τις 05-04-2021).

Και τούτο, διότι, κατά τα αμέσως ανωτέρω αναφερόμενα χρονικά διαστήματα, και υπό την παραπάνω αναφερόμενη διάκριση αναφορικά με το επίπεδο κινδύνου στο οποίο υπήχθη κάθε περιοχή, η αναστολή των προθεσμιών των άρθρ. 4ΣΤ επ. Ν.3869/2010, ήταν ολική, υπό την έννοια ότι ούτε επίδοση της αίτησης μπορούσε να γίνει, ούτε κατάθεση προτάσεων, προσθήκης, προσεπίκλησης κ.ο.κ.

Πράγματι, κατά την διάταξη του άρθρ. 83 παρ. 1 περ. δ' Ν.4790/2021, σύμφωνα με την οποία υπολογίζεται αναδρομικά το χρονικό διάστημα της αναστολής στις προθεσμίες του άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010, και μόνον σε αυτές, για την εκπνοή των σχετικών προθεσμιών παρέχονται, επίσης αναδρομικά, επιπλέον ημέρες, και μάλιστα ασχέτως του αν κατά τα οριζόμενα στο άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010 οι προθεσμίες αυτές είχαν ήδη εκπνεύσει. Περαιτέρω, κατά την διάταξη του άρθρ. 83 παρ. 1 περ. α' Ν.4790/2021, παρέχονται από τον Νομοθέτη, για όλες τις νόμιμες και δικαστικές προθεσμίες που δεν υπάγονται στις περ. β' επ. της ίδιας ως άνω διάταξης, 10 επιπλέον ημέρες από την λήξη τους. Συνεπώς, είναι αφύσικο ο Νομοθέτης να επιθυμούσε, και μάλιστα αναδρομικά, την σύντμηση της προθεσμίας κατάθεσης προτάσεων αναφορικά με τις αιτήσεις υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Ν.4745/2020,

χωρίς μάλιστα να παράσχει ένα εύλογο, επιπλέον της λήξης τους, χρονικό διάστημα. Πράγματι, αν η βούληση του Νομοθέτη ήταν διαφορετική, θα παρείχε επιπλέον χρονικό διάστημα για την λήξη της προθεσμίας κατάθεσης προτάσεων επί αιτήσεων υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων, όπως ακριβώς έπραξε τόσο για τις προθεσμίες του άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010, όσο και για τις προθεσμίες υποβολής προτάσεων στην διαδικασία της νέας τακτικής με την ΚΥΑ υπ' αρ. 17698 ΦΕΚ Β' 1076/20-03-2021 (βλ. άρθρ. 1 παρ. 1 υπο 1Β, σημείο 4, παρ. 3 περ. β υπό βα' αυτής, για το Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου), καθώς και για τις γενικές νόμιμες και δικαστικές προθεσμίες (άρθρ. 83 παρ. 1 περ. α' Ν.4790/2021). Επιχείρημα θα μπορούσε να αντληθεί και από την ερμηνευτική διάταξη του άρθρ. 25 Ν.4792/2021 (ΦΕΚ Α' 54/09-04-2021), κατά την οποία ως ημερομηνία λήξης της επιβολής του μέτρου της προσωρινής αναστολής λειτουργίας των Πολιτικών Δικαστηρίων της Χώρας, για τον υπολογισμό των νόμιμων και δικαστικών προθεσμιών, λογίζεται η 06^η-04-2021, και όχι πρωτότερο αυτής χρονικό σημείο, όπως λ.χ. εκείνο της 20^{ης}-03-2021, κατά το οποίο, σύμφωνα με την ΚΥΑ υπ' αριθμ. 17698 (ΦΕΚ Β' 1076/20-03-2021) και όσες ακολούθησαν, εκκίνησε η συνέχιση του υπολογισμού για την κατάθεση προτάσεων στη νέα τακτική διαδικασία. Σε κάθε περίπτωση, εν αμφιβολία πρέπει να ακολουθείται, με κριτήριο και την ασφάλεια δικαίου, η ευμενέστερη για τους διαδίκους ερμηνεία, προκειμένου αυτοί να μην απωλέσουν το θεμελιώδες δικονομικό δικαίωμα της κατάθεσης προτάσεων, ενόψει και του ασφυκτικού ορίου της προθεσμίας των 60 ημερών που τέθηκε στον Ν.4745/2020 (αναφορικά με την αδικαιολόγητη διάκριση μεταξύ 100 ημερών για κατάθεση προτάσεων στη νέα τακτική και 60 ημερών για κατάθεση προτάσεων στις εκκρεμείς αιτήσεις υπερχρεωμένων βλ. την μελέτη του Παναγιώτη Ν. Γιαννόπουλου, Επίκουρου Καθηγητή Νομικής Σχολής ΔΠΘ, με τίτλο «Η νέα διαδικασία εκδίκασης των αιτήσεων ρύθμισης υπερχρεωμένων νοικοκυριών κατά το Ν.4745/2020. Μια κριτική αποτίμηση», ΑΡΜ, Δεκ. 2020, Τεύχος 12, σελ. 2007, κατά τον οποίον: «Οι λόγοι για τους οποίους ο νομοθέτης επέλεξε να συντμήσει την 100ήμερη προθεσμία του άρθρου 237 § 1 ΚΠολΔ παραμένουν αδιευκρίνιστοι.»).

Η ερμηνεία αυτή είναι σύμφωνη και με το άρθρ. 20 παρ. 1 Συντ., καθώς με τον τρόπο αυτόν δεν περιορίζεται το δικαίωμα ακρόασης και δεν κλονίζεται η ασφάλεια δικαίου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 60 ΗΜΕΡΩΝ ΓΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

1ο Παράδειγμα:

Έστω ότι η ηλεκτρονική αίτηση επαναπροσδιορισμού του Χ οφειλέτη αναρτήθηκε (με τη σύνταξη της σχετικής πράξης από την Γραμματεία Ειρηνοδικείου της Αττικής) στις 30-12-2020.

Αν δεν υπήρχε η αναστολή των δικαστικών εργασιών, η προθεσμία των 60 ημερών, η οποία κατά το άρθρ. 144 παρ. 1 ΚΠολΔ εκκινεί από την επομένη ημέρα της συντέλεσης του ανωτέρω γεγονότος, ήτοι από τις 31-12-2020, θα έληγε, κατά τα οριζόμενα στην ίδια ανωτέρω διάταξη, την Δευτέρα, 01-03-2021, επειδή η Κυριακή, 28-02-2021, κατά την οποία θα έληγε η σχετική προθεσμία, είναι μη εργάσιμη ημέρα, και, κατ' άρθρ. 144 παρ. 1 ΚΠολΔ, η προθεσμία συμπληρώνεται κατά την επομένη μη εξαιρετέα ημέρα.

Ωστόσο, ενόψει του γεγονότος ότι μέχρι και τις 10-01-2021, οι προθεσμίες των άρθρ. 4ΣΤ επ. Ν.3869/2010 δεν εξαιρούνταν της αναστολής, οι δε μοναδικές προθεσμίες που εξαιρέθηκαν ήταν αυτές του άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010, η προθεσμία κατάθεσης προτάσεων εκκινεί από τις 11-01-2021 και εν προκειμένω, καθώς η Περιφέρεια Αττικής, εντάχθηκε στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου την Δευτέρα 15-02-2021, η προθεσμία των 60 ημερών για την κατάθεση προτάσεων ανεστάλη, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτιθέμενα, από τις 15-02-2021 έως και τις 05-04-2021.

Συνεπώς, για την εν λόγω αίτηση, που αναρτήθηκε ηλεκτρονικά στις 30-12-2020, έχουν περάσει 35 ημέρες (περίοδος από 11-01-2021 έως και 14-02-2021) από την προθεσμία των 60 ημερών που απαιτούνται για την κατάθεση προτάσεων κι έτσι η προθεσμία υποβολής προτάσεων στο συγκεκριμένο παράδειγμα, συνεχίζει να υπολογίζεται από την Τρίτη 06-04-2021 και, καθώς η Μεγάλη Παρασκευή, 30-04-2021, κατά την οποία θα έληγε η σχετική προθεσμία είναι αργία, κατ' άρθρ. 144 παρ. 1 ΚΠολΔ, η προθεσμία συμπληρώνεται κατά την επομένη μη εξαιρετέα ημέρα, δηλαδή την Τρίτη του Πάσχα, 04-05-2021.

2ο Παράδειγμα:

Έστω ότι η ηλεκτρονική αίτηση επαναπροσδιορισμού του X οφειλέτη αναρτήθηκε (με τη σύνταξη της σχετικής πράξης από την Γραμματεία του Ειρηνοδικείου Πειραιά) στις 25-01-2021.

Αν δεν υπήρχε η αναστολή των δικαστικών εργασιών, η προθεσμία των 60 ημερών, η οποία κατά το άρθρ. 144 παρ. 1 ΚΠολΔ εκκινεί από την επομένη ημέρα της συντέλεσης του ανωτέρω γεγονότος, ήτοι από τις 26-01-2021, θα έληγε, κατά τα οριζόμενα στην ίδια ανωτέρω διάταξη, στις 26-03-2021.

Ωστόσο, εν προκειμένω, καθώς ο Πειραιάς, όπως και όλη η Περιφέρεια Αττικής, εντάχθηκαν στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου την Δευτέρα 15-02-2021, η προθεσμία των 60 ημερών για την κατάθεση προτάσεων ανεστάλη, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτιθέμενα, από τις 15-02-2021 έως και τις 05-04-2021.

Συνεπώς, για την εν λόγω αίτηση, που αναρτήθηκε ηλεκτρονικά στις 25-01-2021, έχουν περάσει μόλις 20 ημέρες (περίοδος από 26-01-2021 έως και 14-02-2021) από την προθεσμία των 60 ημερών που απαιτούνται για την κατάθεση προτάσεων κι έτσι η προθεσμία υποβολής προτάσεων στο συγκεκριμένο παράδειγμα, συνεχίζει να υπολογίζεται από την Τρίτη 06-04-2021 και ολοκληρώνεται την Δευτέρα, στις 17-05-2021, καθώς το Σάββατο 15-05-2021, κατά το οποίο λήγει η σχετική προθεσμία, θεωρείται εξαιρετέα ημέρα (άρθρ. 144 παρ. 3 ΚΠολΔ), ενώ η Κυριακή δεν είναι εργάσιμη· συνεπώς, η αμέσως ανωτέρω προθεσμία λήγει κατ' άρθρ. 144 παρ. 1 ΚΠολΔ την Δευτέρα.

3ο Παράδειγμα:

Έστω ότι η ηλεκτρονική αίτηση επαναπροσδιορισμού του X οφειλέτη αναρτήθηκε (με τη σύνταξη της σχετικής πράξης από την Γραμματεία Ειρηνοδικείου της Αττικής) στις 09-02-2021.

Αν δεν υπήρχε η αναστολή των δικαστικών εργασιών, η προθεσμία των 60 ημερών, η οποία κατά το άρθρ. 144 παρ. 1 ΚΠολΔ εκκινεί από την επομένη ημέρα της συντέλεσης του ανωτέρω γεγονότος, ήτοι από τις 10-02-2021, θα

έληγε, κατά τα οριζόμενα στην ίδια ανωτέρω διάταξη, στις 12-04-2021, επειδή το Σάββατο, 10-04-2021, κατά το οποίο θα έληγε η σχετική προθεσμία, όπως και η Κυριακή, είναι εξαιρετέες ημέρες και, κατ' άρθρ. 144 παρ. 1 ΚΠολΔ, η προθεσμία συμπληρώνεται κατά την επομένη μη εξαιρετέα ημέρα.

Ωστόσο, εν προκειμένω, καθώς η Περιφέρεια Αττικής, εντάχθηκε στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου την Δευτέρα 15-02-2021, η προθεσμία των 60 ημερών για την κατάθεση προτάσεων ανεστάλη, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτιθέμενα, από τις 15-02-2021 έως και τις 05-04-2021.

Συνεπώς, για την εν λόγω αίτηση, που αναρτήθηκε ηλεκτρονικά στις 09-02-2021, έχουν περάσει μόλις 5 ημέρες (περίοδος από 10-02-2021 έως και 14-02-2021) από την προθεσμία των 60 ημερών που απαιτούνται για την κατάθεση προτάσεων κι έτσι η προθεσμία υποβολής προτάσεων στο συγκεκριμένο παράδειγμα, συνεχίζει να υπολογίζεται από την Τρίτη 06-04-2021 και ολοκληρώνεται την Δευτέρα, στις 31-05-2021, καθώς η Κυριακή 30-05-2021, κατά την οποία λήγει η σχετική προθεσμία, είναι μη εργάσιμη ημέρα.

4ο Παράδειγμα:

Έστω ότι στην περιοχή Π η προθεσμία κατάθεσης προτάσεων έληγε, υπό φυσιολογικές συνθήκες, χωρίς δηλαδή να υπάρχει ζήτημα αναστολής προθεσμιών, στις 11-03-2021 και έστω ότι στην ίδια ανωτέρω περιοχή από τις 04-03-2021 ανεστάλησαν όλες οι προθεσμίες, χωρίς καμία απολύτως εξαίρεση αναφορικά με αυτές του Ν.4745/2020. Οι 8 ημέρες που υπολείπονται για τη συμπλήρωση των 60 ημερών εκκινούν από την άρση της αναστολής, ήτοι από τις 06-04-2021 και, καθώς το χρονικό διάστημα από τις 04-03-2021 έως τις 05-04-2021 ουδόλως προσμετράται για την λήξη της σχετικής προθεσμίας, η προθεσμία των 60 ημερών συμπληρώνεται στη συγκεκριμένη περίπτωση στις 13-04-2021.

III) ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΟΣΟΝ ΑΝΑΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡ. 4Η επ. Ν.3869/2010 ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΑΥΓΟΥΣΤΟ

Στην διάταξη της παρ. 2 του άρθρ. 147 ΚΠολΔ απαριθμούνται κατά τρόπο περιοριστικό οι προθεσμίες που αναστέλλονται κατά το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου. Η ρύθμιση αυτή γίνεται δεκτό ότι έχει ταχθεί προς το συμφέρον των διαδίκων και των πληρεξουσίων τους, που απαλλάσσονται από την ανάγκη τηρήσεως των προθεσμιών στον κατ' εξοχήν μήνα διακοπών (βλ. Κεραμέας-Κονδύλης-Νίκας, ό.π., σελ. 351).

Παρά την περιοριστική απαρίθμηση των περιπτώσεων που αναφέρονται στην ανωτέρω διάταξη, πρέπει να θεωρηθεί ότι, λόγω του σκοπού της, έχει ανάλογη εφαρμογή και σε περιπτώσεις άλλων χρονικών διαστημάτων (βλ. Κεραμέας-Κονδύλης-Νίκας, ό.π.) που προβλέπονται σε ειδικούς νόμους, όπως ο Ν.4745/2020, επειδή η εξαιρετική φύση και η περιοριστική απαρίθμηση των περιπτώσεων της παρ. 2 του άρθρ. 147 ΚΠολΔ δεν εμποδίζουν την αναλογία, καθόσον ο σκοπός της διάταξης συντρέχει και σε άλλες περιπτώσεις για την ταυτότητα του νομικού λόγου, η οποία αποτελεί και την μοναδική προϋπόθεση της αναλογίας. Συνεπώς, ο σκοπός αυτός δεν αποκλείει την ανάλογη εφαρμογή της διάταξης και σε άλλες προθεσμίες.

Εν προκειμένω, οι ρυθμίσεις του Ν.4745/2020 έχουν ακολουθήσει (στην ουσία έχουν αντιγράψει) το πρότυπο της νέας τακτικής διαδικασίας. Στην διάταξη της παρ. 2 του άρθρ. 147 ΚΠολΔ περί αναστολής προθεσμιών για τον μήνα Αύγουστο συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι προθεσμίες των 100 ημερών για τις προτάσεις και των 15 ημερών της προσθήκης για τις υποθέσεις της νέας τακτικής διαδικασίας, όπως και η προθεσμία των 60 ημερών για την κατάθεση παρεμβάσεων, προσεπικλήσεων και ανακοινώσεων Δίκης. Ωστόσο, στον Ν.4745/2020 δεν αναφέρεται ρητά ότι οι προθεσμίες κατάθεσης προτάσεων, προσθήκης, παρεμβάσεως, προσεπίκλησης και ανακοίνωσης Δίκης αναστέλλονται για το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου. Παρά ταύτα, είναι πρόδηλο ότι η μη αναφορά της εξαίρεσης του Αυγούστου στον υπολογισμό των προθεσμιών αυτών οφείλεται σε ακούσιο νομοθετικό κενό και πρέπει να γίνει δεκτό ότι κατά το διάστημα του Αυγούστου, λόγω αναλογίας,

καθόσον ο σκοπός της καθιέρωσης των εξαιρέσεων της παρ. 2 του άρθρ. 147 ΚΠολΔ συντρέχει και στην προκειμένη περίπτωση, αναστέλλονται οι προθεσμίες κατάθεσης προτάσεων, προσθήκης, παρεμβάσεων, προσεπικλήσεων και ανακοινώσεων Δίκης.

Αντίστοιχο ζήτημα έχει αντιμετωπίσει η νομολογία στην περίπτωση της, επίσης περιοριστικής, απαρίθμησης μη υπολογισμού προθεσμιών για τη συμπλήρωση έτους από τον χρόνο επιβολής κατάσχεσης έως τον χρόνο διενέργειας πλειστηριασμού (άρθρ. 1019 ΚΠολΔ, ανατροπή κατάσχεσης), όπου είχε γίνει δεκτό ότι η εξαιρετική φύση και η περιοριστική απαρίθμηση των περιπτώσεων του άρθρ. 1019 παρ. 2 ΚΠολΔ δεν εμποδίζουν την αναλογία (βλ. ΕιρΠειρ (ασφ.) 138/2017 (αδημ.), όπου κρίθηκε ότι το χρονικό διάστημα της αποχής των Συμβολαιογράφων από τα καθήκοντά τους δεν μπορεί συνυπολογιστεί για την ετήσια προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 1019 ΚπολΔ, καθώς δεν οφείλεται σε αδράνεια του καθ' ου, αλλά σε έκτακτο γεγονός έξω από την σφαίρα επιρροής του, βλ. επίσης και ΕιρΛάρισας 95/2011 ΕΠΟΛΔ 2011/658, όπου κρίθηκε ότι το χρονικό διάστημα της νομοθετικής αναστολής των αναγκαστικών πλειστηριασμών που επισπεύδονταν από πιστωτικά ιδρύματα για απαιτήσεις που δεν υπερβαίνουν τις 200.000,00€ οφείλεται σε αδυναμία διενέργειας του πλειστηριασμού και όχι σε υπαιτιότητα της καθ' ης· συνεπώς δεν συνυπολογίζεται στην προθεσμία για τη συμπλήρωση έτους, αλλά και ΕιρΑθ 471/1990 ΔΙΚΗ 1990/433, ΕιρΚρωπίας 538/2007 ΔΙΚΗ 2008/426, ΕιρΜεγάρων 20/2001 ΑΡΧΝ 2002/531, καθώς και σε Βαθρακοκοίλη «Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση (κατ' άρθρο)» Τόμος ΣΤ', ΑΘΗΝΑ 1997, σελ. 533-534 την ενδιαφέρουσα σκέψη ότι «πλην όμως από τη διατύπωση της διάταξης, στην οποία δεν γίνεται χρήση του στερητικού μορίου «μόνο» δεν προκύπτει ο περιοριστικός χαρακτήρας των περιπτώσεων αυτών. Επομένως, χωρεί ανάλογη εφαρμογή της διάταξης αυτής και σε άλλες περιπτώσεις»).

Διευκρινίζεται ότι η ανωτέρω αναστολή δεν απαγορεύει την επιχείρηση της εν λόγω διαδικαστικής πράξης τον Αύγουστο.

2) ΤΑ ΠΡΟΣΚΟΜΙΖΟΜΕΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΓΓΡΑΦΑ

Ι) Στην παρ. 2 του άρθρ. 4Η Ν.3869/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρ. 1 Ν.4745/2020, αναφέρονται τα έγγραφα που ο οφειλέτης υποχρεούται να προσκομίσει μαζί με τις προτάσεις του. Αυτονόητο είναι ότι όσα εξ αυτών έχουν ήδη υποβληθεί στον φάκελο που τηρείται στην Γραμματεία του Ειρηνοδικείου, δεν χρειάζεται να επανυποβληθούν (παρ. 3 άρθρ. 4Η Ν.3869/2010).

ΙΙ) Στην ίδια ανωτέρω διάταξη δεν προβλέπεται η κύρωση για την περίπτωση της μη προσκομιδής κάποιου εκ των εκεί οριζόμενων εγγράφων. Ωστόσο:

α) Η μη προσκομιδή της Βεβαίωσης υποβολής της αίτησης επαναπροσδιορισμού (περ. αα παρ. 2 άρθρ. 4Η Ν.3869/2010) δέον να θεωρείται τυπική παράλειψη που μπορεί να αναπληρωθεί, ώστε να καλείται σε εφαρμογή η διάταξη του άρθρ. 227 ΚΠολΔ (κλήση του πληρεξουσίου δικηγόρου για προσκομιδή της σε εύλογη προθεσμία), καθώς σε διαφορετική περίπτωση, ήτοι αν δεν είχε υποβληθεί ηλεκτρονικά η αίτηση στην πλατφόρμα, δεν θα άνοιγε φάκελος για την κατάθεση προτάσεων στην Γραμματεία του οικείου Δικαστηρίου και στη συνέχεια δεν θα εισαγόταν η αίτηση στο πινάκιο προς εκδίκαση.

β) Σε περίπτωση που από τον φάκελο λείπουν ελάχιστα από τα απαιτούμενα στον Ν.3869/2010 έγγραφα (λχ μια παλαιά δανειακή σύμβαση, ένα Εκκαθαριστικό Σημείωμα της συζύγου για οικ. έτος της προηγούμενης δεκαετίας), το Δικαστήριο μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας που του παρέχεται από την παρ. 4 του άρθρ. 4ΙΒ Ν.3869/2010 και να διατάξει, με διάταξη που θα κοινοποιηθεί στους διαδίκους με ηλεκτρονικά μέσα, επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο.

γ) Στην ακραία περίπτωση που λείπουν από τον φάκελο κρίσιμα έγγραφα αναφορικά με την εισοδηματική κατάσταση του οφειλέτη (όπως λχ σειρά Εκκαθαριστικών Σημειωμάτων), τότε, έχοντας ως δεδομένο ότι ο αιτών οφειλέτης είναι αυτός που φέρει το βάρος της απόδειξης αναφορικά με την περιέλευσή του σε κατάσταση αδυναμίας πληρωμών (άρθρ. 1 Ν.3869/2010), ήτοι αναφορικά με τη μετάβασή του από μια κατάσταση κατά την οποία

εξυπηρετούσε τις ανειλημμένες δανειακές υποχρεώσεις του σε ένα καθεστώς κατά το οποίο αδυνατεί πλέον να αποπληρώνει αυτές κατά τρόπο γενικό και μόνιμο, μια τέτοια αίτηση, χωρίς να συνοδεύεται από τα απαιτούμενα για την απόδειξη των ισχυρισμών του οφειλέτη κρίσιμα έγγραφα, θα είναι απορριπτέα ως ουσία αβάσιμη.

III) Επισημάνσεις επί των απαιτούμενων εγγράφων:

1) Σε σχέση με τα αντίγραφα εκκαθαριστικών σημειωμάτων, υποχρέωση που επιβάλλεται και για την σύζυγο ή συμβία του οφειλέτη, επισημαίνεται πως στην περίπτωση όπου ο οφειλέτης συνήψε γάμο ή υπέγραψε με αυτήν σύμφωνο συμβίωσης μετά τον χρόνο λήξης του πρώτου χρονικά δανείου, τότε ορθότερο είναι να υποχρεούται, αναφορικά με την σύζυγο ή συμβία του, να προσκομίσει αντίγραφα εκκαθαριστικών σημειωμάτων από τον χρόνο σύναψης του γάμου τους και μετά (ή, αντιστοίχως, από τον χρόνο υπογραφής του συμφώνου συμβίωσης), καθώς μετά από εκείνο το χρονικό διάστημα ο οφειλέτης αποβλέπει στη συνεισφορά της συζύγου/συμβίας του για τις ανάγκες του κοινού οίκου.

2) Αυτονόητο είναι ότι αν τα ανήλικα τέκνα του οφειλέτη δεν διαθέτουν περιουσία, ο οφειλέτης, στην θέση των απαιτούμενων για αυτά εγγράφων, τα οποία, άλλωστε, δεν διατίθενται, υποβάλλει σχετική Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία αναφέρει ότι τα ανήλικα τέκνα του δεν διαθέτουν περιουσία. Την λύση αυτήν, της προσκομιδής Υπεύθυνης Δήλωσης, ενθαρρύνει και η ίδια η διάταξη του άρθρ. 4Η Ν.3869/2010, η οποία αναφέρει ότι ο οφειλέτης αν, μετά την τελευταία εκδοθείσα πράξη προσδιορισμού ΕΝΦΙΑ δεν έχει υποβάλει δήλωση Ε-9, το βεβαιώνει με Υπεύθυνη Δήλωση που υποβάλλει στον φάκελο που καταθέτει με τις προτάσεις του.

3) Δικαιολογητικό λόγο της διάταξης που υποχρεώνει τον οφειλέτη να προσκομίσει τα έγγραφα της παρ. 2 του άρθρ. 4Η Ν.3869/2010, αναφορικά με τα ανήλικα τέκνα του που έχουν περιουσία, αποτελεί το γεγονός ότι τα περιουσιακά στοιχεία των ανήλικων τέκνων του οφειλέτη, εφόσον δύνανται να αποφέρουν εισόδημα (π.χ. μηνιαίο μίσθωμα), πρέπει να συνυπολογιστούν κατ' άρθρ. 1486 παρ. 2 ΑΚ στο προσδιορισμό του ύψους της διατροφής που έχει δικαίωμα να αξιώσει το ανήλικο τέκνο έναντι των γονέων του. Άλλωστε, οι

ανωτέρω μηνιαίες απολαβές των μισθωμάτων, σε περίπτωση που υφίστανται, όπως και κάθε επίδομα που λαμβάνουν τα τέκνα του αιτούντος - οφειλέτη, τα οποία αποτελούν «προστατευόμενα μέλη» συνιστούν τα «πάσης φύσεως εισοδήματα» της οικογένειας του αιτούντος, στα οποία αναφέρεται και τα οποία έχει υπόψη της η διάταξη της παρ. 1 του άρθρ. 4 Ν.3869/2010.

4) Ως προς τα προστατευόμενα μέλη: Στην έννοια του «προστατευόμενου μέλους» εντάσσεται κάθε πρόσωπο που έχει αξίωση διατροφής από τον οφειλέτη και, εξ αιτίας αυτού του γεγονότος, ο οφειλέτης επιβαρύνεται. Εξάλλου, με την αναδρομή στους ορισμούς και τις έννοιες του Οικογενειακού Δικαίου (άρθρ. 1389 επ. και 1486 επ. ΑΚ) διαπιστώνεται ποια μέλη είναι προστατευόμενα. Η υποχρέωση διατροφής των προσώπων αυτών προβλέπεται εκ του Νόμου και υπερισχύει της συμβατικής υποχρέωσης του οφειλέτη να αποπληρώσει τους πιστωτές του.

Ως εκ τούτου, «προστατευόμενα μέλη» θεωρούνται όποια δεν μπορούν να διατρέφουν τον εαυτό τους από την περιουσία τους ή από εργασία κατάλληλη για την ηλικία τους, την κατάσταση της υγείας τους και τις λοιπές βιοτικές τους συνθήκες, ενόψει και των τυχόν αναγκών της εκπαίδευσής τους, καθώς και όποια δεν δύνανται να ανεύρουν εργασία εξ αιτίας βαριάς ασθένειας ή αναπηρίας. Πράγματι, συνυπολογίζονται ως απαραίτητα στοιχεία οι συνθήκες ηλικίας, υγείας, ικανότητας ή δυνατότητας προς εργασία, εισοδημάτων, περιουσίας και, γενικώς, ζωής των συγκεκριμένων μελών, ώστε να διακριβωθεί αν αυτοδύναμα μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες τους ή αν πράγματι η κάλυψη των αναγκών τους θα πρέπει να γίνει από τον οφειλέτη.

Τούτων δοθέντων, στα «προστατευόμενα μέλη» υπάγεται η σύζυγος του οφειλέτη που δεν δύναται να εργαστεί, τα ανήλικα τέκνα, οι ενήλικοι φοιτητές, καθώς οι τελευταίοι δεν έχουν ακόμη υποχρέωση να εργασθούν, επειδή σπουδάζουν, και οι στρατευμένοι θητείας, όπως και τα ανήλικα τέκνα με προβλήματα υγείας και ποσοστό αναπηρίας τέτοιου βαθμού, ώστε να τα καθιστά ανέκανα για εργασία. Αντιθέτως, δεν υπάγονται τα αδέρφια ούτε τα ανήλικα τέκνα που έχουν την δυνατότητα να αυτοδιατραφούν και να εργαστούν, καθώς και τα ανήλικα τέκνα που δεν βρίσκονται σε κατάσταση μακροχρόνιας ανεργίας ή ως προς τα οποία δεν αποδεικνύεται αδυναμία εύρεσης εργασίας. Πράγματι, η ενηλικότητα και η νεαρή ηλικία, αλλά και η

ανυπαρξία προβλημάτων υγείας, επιτρέπει στο ενήλικο τέκνο, παρά την δυσχέρεια που υφίσταται στην αγορά, την εύρεση και άσκηση επαγγέλματος από ευρύ φάσμα εργασιών (χειρωνακτικών ή μη, πλήρους ή μερικής απασχόλησης) για την κάλυψη των προσωπικών βιοτικών του αναγκών, πολλώ δε μάλλον αν το τέκνο αυτό έχει αποκτήσει και την κατάλληλη τεχνική εκπαίδευση (βλ. ΜΠρΑλεξανδρούπολης 190/2012, ΜΠρΚιλκίς 239/2012, ΜΠρΣερρών 221/2013 αδημ., και Κρητικός «Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων», Β' έκδοση, 2012, σελ. 185-187).

Τέλος, από το συνδυασμό των διατάξεων 1485 και 1493 ΑΚ προκύπτει ότι τα τέκνα έχουν υποχρέωση διατροφής έναντι των γονέων σε περίπτωση απορίας των τελευταίων.

Ο ίδιος ο Νόμος καθορίζει το μέτρο και το περιεχόμενο αυτής της υποχρέωσης. Η υποχρέωση διατροφής περιλαμβάνει όλα όσα είναι αναγκαία για τη συντήρηση του δικαιούχου και επιπλέον τα έξοδα για την ανατροφή, καθώς και την επαγγελματική και την εν γένει εκπαίδευσή του. Τα αναγκαία για τη συντήρηση του δικαιούχου μπορούν να χωριστούν σε δύο κατηγορίες : (ι) σε βασικές ανάγκες, όπως τροφή, στέγη, ενδυμασία και (ii) σε απώτερες ανάγκες, όπως ψυχαγωγία, επιμόρφωση κ.λπ. Αν οι δυνατότητες του υπόχρεου δεν επαρκούν ώστε να καλυφθούν όλα τα αναγκαία για τη συντήρηση του δικαιούχου, ο περιορισμός των αναγκών που θα ικανοποιηθούν αρχίζει από τις απώτερες. Η ανάλογη δε διατροφή δεν καθορίζεται μόνον από τις ανάγκες του δικαιούχου, αλλά πρέπει να υπολογιστεί σε συνδυασμό και με τις οικονομικές δυνάμεις του υπόχρεου. Επομένως, κι αν ακόμη ο δικαιούχος δικαιούται πλήρη διατροφή, κατά το μέτρο που οι ανάγκες του δικαιούχου δεν μπορούν να καλυφθούν από τον υπόχρεο λόγω έλλειψης επαρκών εισοδημάτων του δεύτερου, ο δικαιούχος θα λάβει αναλόγως μειωμένη διατροφή κάτω από το επίπεδο διαβίωσης (βλ. ΕρμΑΚ Γεωργιάδης άρθρο. 1493). Είναι σαφές ότι στην έννοια των αναγκαίων για την διατήρηση του δικαιούχου δεν συμπεριλαμβάνονται χρέη του δικαιούχου από οποιαδήποτε αιτία, ασφάλιστρα ζωής ή πραγμάτων κλπ (βλ. Βαθρακοκοίλης, ΕΡΝΟΜΑΚ, άρθρο 1493, σελ. 513).

5) Αυτονόητο είναι ότι ο οφειλέτης μπορεί με τις προτάσεις του να προσκομίσει και να επικαλεστεί οποιοδήποτε άλλο κατά την κρίση του έγγραφο που να

αποδεικνύει τους ισχυρισμούς του (λ.χ. έγγραφα ιατρικών δαπανών, έγγραφα που πιστοποιούν προβλήματα υγείας δικά του ή οικείων προσώπων του). Ωστόσο, επισημαίνεται ότι η παράθεση παραστατικών που αφορούν σε συνήθη για κάθε οικογένεια έξοδα (λ.χ. λογαριασμοί ρεύματος και τηλεφώνου, αποδείξεις κοινοχρήστων δαπανών, αποδείξεις από καταστήματα για αγορά τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης κ.ο.κ.) πρέπει να γίνεται με φειδώ, καθώς οι δαπάνες αυτές, συνήθεις για κάθε μέση ελληνική οικογένεια, προκύπτουν από τα διδάγματα της κοινής πείρας, με αποτέλεσμα συνηθέστατα να μην εισφέρει κάτι ουσιαστικό στην όλη διαδικασία η χύδην προσκομιδή αποδείξεων εξόδων.

6) Ως προς το έγγραφο της πληρεξουσιότητας επισημαίνονται τα εξής: Το άρθρ. 96 παρ. 1 ΚΠολΔ ορίζει ότι «1. Η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη είτε με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση είτε με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον η υπογραφή εκείνου που παρέχει την πληρεξουσιότητα βεβαιώνεται από δημόσια, δημοτική ή άλλη αρμόδια αρχή ή από δικηγόρο. Η πληρεξουσιότητα μπορεί να αφορά ορισμένες ή όλες τις δίκες εκείνου που την παρέχει και πρέπει να αναγράφει τα ονόματα των πληρεξουσίων». Περαιτέρω, το άρθρ. 237 παρ. 1 ΚΠολΔ, που αναφέρεται στην νέα τακτική διαδικασία, τις ρυθμίσεις εκδίκασης της οποίας ουσιαστικά αντιγράφει ο Ν.4745/2020, ορίζει ότι μέσα σε εκατό (100) ημέρες από την κατάθεση της αγωγής οι διάδικοι οφείλουν να καταθέσουν τις προτάσεις και να προσκομίσουν όλα τα αποδεικτικά μέσα και τα διαδικαστικά έγγραφα που επικαλούνται με αυτές. Μέσα στην ίδια προθεσμία κατατίθενται το αποδεικτικό επίδοσης της αγωγής, καθώς και τα πληρεξούσια έγγραφα προς τους δικηγόρους κατά το άρθρο 96.

Όπως έχει παγίως νομολογηθεί (ΑΠ 1248/82 ΝοΒ 30/808, ΕΑ 4432/90 ΝοΒ 39/406, ΕΘ 432/79 Αρμ 34/578, ΕΑ 7365/78 Δνη 19/553, ΕΑ 6776/75 ΝοΒ 24/328, ΕΑ 432/79 Αρμ 34/578), **ο συστατικός τύπος της πληρεξουσιότητας είναι απαραίτητος για τις σχέσεις του δικαστικού πληρεξουσίου με τον εντολέα του. Αντίθετα, στις σχέσεις του αντιπροσωπευόμενου διαδίκου και του δικαστηρίου δεν έχει σημασία η έλλειψη του άνω τύπου.** Με βάση την ανωτέρω νομολογιακή θέση, έχει γίνει παγίως δεκτό ότι, **ακόμα και στις περιπτώσεις όπου ο διάδικος παρίσταται διά πληρεξουσίου δικηγόρου σε**

όλες τις διαδικασίες, πλην των δικών για τις οποίες απαιτείται ειδική πληρεξουσιότητα, δυνάμει του άρθρ. 98 ΚΠολΔ, εφόσον δεν αμφισβητηθεί η πληρεξουσιότητα με υποβολή σχετικής ένστασης από τον αντίδικο (βλ. ΜΠρΞάνθης 13/2019 ΝΟΜΟΣ), δεν είναι απαραίτητη για την νόμιμη παράσταση του διαδίκου η προσκόμιση του εγγράφου της πληρεξουσιότητας, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για Δίκη που διεξάγεται εγγράφως ή προφορικά.

Η ανωτέρω νομολογιακή άποψη και πρακτική αμφισβητήθηκε το πρώτον επί της νέας τακτικής διαδικασίας που θεσπίστηκε με τον Ν.4335/2015 και με την οποία, διασπώντας για πρώτη φορά την αρχή της προφορικότητας στον πρώτο βαθμό, καθιερώθηκε εγγράφως διεξαγόμενη διαδικασία επί των με αυτήν δικαζομένων υποθέσεων. Ειδικότερα, ερμηνευτικές αμφισβητήσεις αναδύθηκαν από το νέο άρθρ. 237 παρ. 1 ΚΠολΔ, σύμφωνα με το οποίο εντός της προθεσμίας των 100 ημερών κατατίθενται το αποδεικτικό επίδοσης της αγωγής, καθώς και τα πληρεξούσια έγγραφα προς τους δικηγόρους, κατά το άρθρ. 96 ΚΠολΔ. Έτσι, υποστηρίχθηκε η άποψη ότι η νέα ρύθμιση στην τακτική διαδικασία υποχρεώνει πλέον το Δικαστήριο να ερευνά αυτεπαγγέλτως την ύπαρξη ή μη δικαστικής πληρεξουσιότητας και ειδικότερα την προσκομιδή του σχετικού πληρεξουσίου εγγράφου εκάστου διαδίκου προς τον δικηγόρο του για τη νόμιμη παράστασή του και, σε περίπτωση που διαπιστώνει έλλειψη πληρεξουσιότητας, είτε, κατά μία άποψη, δύναται να εκδώσει μη οριστική απόφαση με την οποία θα τάσσει σύντομη προθεσμία στον εμφανιζόμενο ως πληρεξούσιο προς απόδειξη της πληρεξουσιότητάς του (έτσι ΜΠρΠειρ 483/2020) είτε, κατά άλλη άποψη, δύναται να εφαρμοσθεί το άρθρ. 227 ΚΠολΔ και συνεπώς η σχετική έλλειψη δύναται να συμπληρωθεί και μέσω απεύθυνσης σχετικής τηλεφωνικής πρόσκλησης (έτσι ΠΠρΘεσ/νίκης 3074/2017).

Ωστόσο, κατά την ορθότερη άποψη, το περιεχόμενο της νέας διάταξης του άρθρ. 237 ΚΠολΔ ουδόλως τροποποιεί το άρθρ. 96 ΚΠολΔ, το οποίο ρυθμίζει τον τύπο της πληρεξουσιότητας. Άλλωστε, τόσο από την γραμματική όσο και από την τεολογική ερμηνεία της νέας διάταξης ουδόλως προκύπτει βούληση για τροποποίηση του άρθρ. 96 ΚΠολΔ. Δηλαδή, η νέα διάταξη του άρθρ. 237 ΚΠολΔ δεν εισάγει εξαίρεση ως προς άρθρ. 96 ΚΠολΔ

και δεν συνιστά ειδικότερη διάταξη ως προς το άρθρο αυτό, στο οποίο, άλλωστε, ρητά παραπέμπει. **Ουσιαστικά, με το νέο άρθρ. 237 ΚΠολΔ καθορίζεται μόνον η προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να προσκομιστεί η πληρεξουσιότητα, η οποία όμως, όπως ρητά και παγίως έχει νομολογηθεί, όταν δεν αμφισβητείται, δεν είναι απαραίτητη, όπως επίσης δεν είναι απαραίτητη και η προσκόμιση του αποδεικτικού της επίδοσης σε περιπτώσεις όπου ο εναγόμενος παρίσταται και δεν επικαλείται ελάττωμα της κλήτευσης και δικονομική βλάβη.**

Τα ανωτέρω συνάγονται και από την θέση της νέας διάταξης στον κώδικα, καθόσον ουδεμία σχετική τροποποίηση στο κεφάλαιο ΙΒ' περί πληρεξουσιότητας και ειδικότερα στο άρθρ. 97 ΚΠολΔ, που ρυθμίζει την γενική πληρεξουσιότητα, και στο άρθρ. 98 ΚΠολΔ, που ρυθμίζει την ειδική πληρεξουσιότητα, έλαβε χώρα, ενώ, παράλληλα, με τον ίδιο ανωτέρω νόμο (4335/2015) τροποποιήθηκε το άρθρ. 94 του ΚΠολΔ, με το οποίο ο Νομοθέτης περιόρισε την δυνατότητα αυτοπρόσωπης παράστασης του διαδίκου χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο.

Η κρίση ότι το νέο άρθρ. 237 παρ. 1 ΚΠολΔ συνιστά διάταξη παραπομπής και όχι ειδικότερη ενισχύεται από το γεγονός ότι στην ίδια προθεσμία προσκόμισης δεν αναφέρεται μόνο το έγγραφο της πληρεξουσιότητας, αλλά και το αποδεικτικό επίδοσης. Ωστόσο, και μετά την νέα διάταξη ουδόλως μεταβλήθηκε η πάγια νομολογία των Ελληνικών Δικαστηρίων, σύμφωνα με την οποία το άρθρ. 271 ΚΠολΔ θεωρείται ειδικότερη διάταξη και, συνεπώς, στις περιπτώσεις όπου ο εναγόμενος παρίσταται και δεν επικαλείται ελάττωμα της κλήτευσης και δικονομική βλάβη, θεραπεύεται οποιοδήποτε ελάττωμα της κλήτευσης, χωρίς να είναι απαραίτητο, σε αυτήν την περίπτωση, να προσκομιστεί από τον ενάγοντα το αποδεικτικό επίδοσης. Αντίστοιχη σχέση έχει το άρθρ. 271 ΚΠολΔ και με την παρ. 2 του άρθρ. 215 ΚΠολΔ, κατά την οποία η επίδοση πρέπει να γίνει εντός 30 ημερών από την κατάθεση, αλλιώς η αγωγή θεωρείται ως μη ασκηθείσα. Συνεπώς, ο έλεγχος προσκόμισης έκθεσης επίδοσης, καθώς και η τήρηση της προθεσμίας, δεν είναι απαραίτητα εφόσον ο εναγόμενος παρίσταται και δεν αντιλέγει. Σε διαφορετική περίπτωση, θα είχαμε το άτοπο αποτέλεσμα, ενώ έχουν παρασταθεί άπαντα τα διάδικα μέρη και έχει διεξαχθεί ένας πλήρης δικονομικός αγώνας (με προτάσεις, προσθήκες,

επιδόσεις για ένορκες βεβαιώσεις, ενδεχόμενες ανακοινώσεις δίκης κλπ), να έπρεπε η αγωγή να θεωρηθεί ως μη ασκηθείσα και η υπόθεση να ξαναδικαστεί· γεγονός που θα ήταν ενάντιο στην Αρχή της Οικονομίας της Δίκης, του πνεύματος του Νομοθέτη και της κοινωνικής επιταγής για ταχεία διεκπεραίωση των υποθέσεων.

Μετά ταύτα, η νέα ρύθμιση του άρθρ. 237 παρ. 1 ΚΠολΔ δεν συνιστά λόγο διαφοροποίησης της απόδειξης της πληρεξουσιότητας στην νέα τακτική διαδικασία σε σχέση με τις λοιπές διαδικασίες, η δε ένσταση έλλειψης πληρεξουσιότητας (η οποία, άλλωστε, όπως έχει αποδειχθεί στην δικαστηριακή πρακτική, υποβάλλεται σε εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις, λόγω των δικηγορικών εθίμων και της δικηγορικής δεοντολογίας) όταν προτείνεται, πρέπει να έχει ουσιαστικό περιεχόμενο, δηλαδή να μην συνίσταται απλώς στην μη προσκόμιση του εγγράφου της πληρεξουσιότητας, αλλά να αμφισβητείται ότι μεταξύ του διαδίκου και του πληρεξούσιου δικηγόρου υπάρχει αληθινή σχέση εντολής (βλ. τις ανωτέρω σκέψεις σε ΕιρΠειρ 217/2020 (τακτική διαδικασία) ΑΡΜ 1/2021 σελ. 81-84 και παρόμοιες σκέψεις σε ΕιρΔύμης 13/2020 αδημ.).

Συνεπώς, για τους ίδιους ανωτέρω λόγους, **δεν απαιτείται έγγραφο πληρεξουσιότητας ούτε για τις εκκρεμείς αιτήσεις του Ν.3869/2010 που θα δικαστούν υπό την ισχύ του Ν.4745/2020, για τον επιπλέον, εν προκειμένω, λόγο ότι θα ήταν αδύνατον οι δικηγόροι των διαδίκων, λόγω του έντονου προσωποπαγούς χαρακτήρα των διατάξεων του Ν.3869/2010, να είχαν πρόσβαση σε τόσο προσωπικά έγγραφα και στοιχεία, όσο αυτά που απαιτείται να προσκομιστούν στο Δικαστήριο, ούτε καν θα μπορούσαν οι δικηγόροι των αιτούντων να υποβάλουν την ηλεκτρονική αίτηση επαναπροσδιορισμού, αν δεν είχε παρασχεθεί προς αυτούς η σχετική πληρεξουσιότητα.**

7) Ως προς τις ένορκες βεβαιώσεις και την κλήτευση των αντιδίκων του οφειλέτη: Κατ' αρχήν, είναι γεγονός πως, λόγω του έντονου προσωποπαγούς χαρακτήρα των υποθέσεων του Ν.3869/2010, η Ένορκη Βεβαίωση στις ανωτέρω Δίκες ελάχιστα θα μπορούσε να συνεισφέρει για την διακρίβωση της αλήθειας, καθώς τα κρίσιμα αποδεικτικά στοιχεία (χρόνος λήψης των δανείων, μηνιαία δόση, εισοδηματικές δυνατότητες της οικογένειας του οφειλέτη)

προκύπτουν από έγγραφα, η προσκομιδή των οποίων είναι υποχρεωτική για τον οφειλέτη, ενώ, περαιτέρω, αμιγώς προσωπικά στοιχεία, όπως τις ανάγκες του οφειλέτη για την ικανοποίηση των οποίων κατέφυγε στον τραπεζικό δανεισμό, είναι δύσκολο να τις γνωρίζει κάποιος τρίτος (συνάδελφος, φίλος κλπ), όσο στενή σχέση κι αν έχει με τον οφειλέτη.

Όπως προκύπτει από την διάταξη του άρθρ. 744 ΚΠολΔ, ο ιδιόρρυθμος χαρακτήρας της εκούσιας δικαιοδοσίας παρέχει στο Δικαστήριο ελευθερία αυτεπάγγελτης ενέργειας και πρωτοβουλίας συλλογής του αποδεικτικού υλικού και εξακρίβωσης των πραγματικών γεγονότων που ασκούν επιρροή στην έκβαση της Δίκης και επιβάλλει την ενεργό συμμετοχή του δικαστή στη συλλογή, διερεύνηση και αξιολόγηση των αποδείξεων (άρθρ. 759 παρ. 3 ΚΠολΔ). Η ως άνω ειδική, για τις υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας, ρύθμιση εκτείνεται και σε εκείνες τις ιδιωτικές διαφορές που ο Νόμος παραπέμπει προς εκδίκαση κατά την ειδική αυτή διαδικασία, λόγω της απλότητας και συντομίας από την οποία κυριαρχείται. Ως πρόσφορα μέτρα για την διακρίβωση πραγματικών γεγονότων νοούνται οποιεσδήποτε δικαστικές ενέργειες που αποβλέπουν στην εξακρίβωση της αλήθειας πραγματικών γεγονότων, κι αν ακόμη δεν προβλέπονται από τον Νόμο. **Η εξουσία του Δικαστηρίου για την λήψη κάθε πρόσφορου μέτρου που κρίνεται κατάλληλο για την ανεύρεση της αλήθειας ως προς την πραγματική κατάσταση δεν οριοθετείται από τον Νόμο και, συνεπώς, είναι απεριόριστη, αφού μπορεί να λάβει υπόψη του ακόμη και άκυρα ή ανυπόστατα αποδεικτικά μέσα (όχι όμως και ανεπίτρεπτα), καθώς και αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου ή αποδεικτικά μέσα εκτός του καταλόγου του άρθρ. 339 ΚΠολΔ, αποδεσμευόμενο από τους αποδεικτικούς τύπους της αυστηρής απόδειξης (βλ. ΑΠ 769/2015 ΝΟΜΟΣ και ΕιρΚαλαμάτας 159/2019 αδημ.).**

Σε σχέση με τις ένορκες βεβαιώσεις, επισημαίνεται ότι **οι επιπλέον των 5 επιτρεπόμενων κατά τη σειρά της επίκλησής τους αποτελούν ανεπίτρεπτο αποδεικτικό μέσο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρ. 422 παρ. 3 ΚΠολΔ**, εφόσον αυτές θα επιτρεπόταν να δοθούν μόνο προς αντίκρουση ισχυρισμού αντιδίκου (βλ. ΕφΑιγαίου 109/2019 ΝΟΜΟΣ) και, ως εκ τούτου, δεν θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη ούτε κατά τις Δίκες που εκδικάζονται κατά την διαδικασία

της εκούσιας δικαιοδοσίας. Ωστόσο, **ένορκες βεβαιώσεις που δόθηκαν χωρίς κλήτευση του αντιδίκου μέρους έχει κριθεί (βλ. ΑΠ 5/2020 ΝΟΜΟΣ) ότι δεν είναι απλώς άκυρες, αλλά ανύπαρκτες ως αποδεικτικά μέσα.** Ωστόσο, δοθέντος ότι **κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας λαμβάνονται υπόψη ΚΑΙ ανυπόστατα αποδεικτικά μέσα, οι Ένορκες Βεβαιώσεις χωρίς κλήτευση των αντιδίκων μπορούν να ληφθούν υπόψη στις Δίκες του Ν.3869/2010.** Πράγματι, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 104/2021 απόφαση της Κοινής Ολομέλειας των Ειρηνοδικείων Καβάλας και Παγγαίου, που δημοσιεύτηκε στην Καβάλα την 25^η-02-2021, κατά την ρυθμιστική διαδικασία του Ν.3869/2010 επιτρεπτός λαμβάνονται υπόψη ένορκες βεβαιώσεις χωρίς προηγούμενη κλήτευση των διαδίκων, καθόσον το Δικαστήριο δύναται να λαμβάνει υπόψη του όχι μόνον τα μη πληρούντα τους όρους του νόμου αποδεικτικά μέσα, αλλά ακόμη και τα άκυρα ή τα ανυπόστατα. Το συμπέρασμα αυτό δεν αλλάζει στα πλαίσια των νέων διατάξεων 4Α έως 4Κ του Ν.3869/10, που θεσμοθετήθηκαν με το άρθρο 1 του Ν.4745/2020, διότι με τις εν λόγω ρυθμίσεις δεν περιέχονται διατάξεις που περιορίζουν ή αλλοιώνουν το ανακριτικό σύστημα όσον αφορά στην αξιολόγηση των αποδείξεων και την πλήρη αποδεικτική αποδέσμευση του δικαστή από τους συνήθεις αποδεικτικούς κανόνες, αλλά κυρίως καθιστούν έγγραφη την διαδικασία του Ν.3869/10, θέτοντας επιπλέον χρονικά περιθώρια ενέργειας.

---

3) Η ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4Θ Ν.3869/2010

Μετά την, κατά τις ανωτέρω διακρίσεις, ανάλογα με την διαβάθμιση του κινδύνου ανά περιοχή, λήξη της προθεσμίας για την κατάθεση προτάσεων, εκκινεί η 15/ήμερη προθεσμία της προσθήκης, η οποία δύναται να ανασταλεί για τους ίδιους ανωτέρω λόγους. Νέοι ισχυρισμοί και πραγματικά περιστατικά προβάλλονται μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που προβλήθηκαν το πρώτον με τις προτάσεις ή αφορούν σε αποδεικτικά μέσα που προβλήθηκαν το πρώτον με αυτές.

4) Ο ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΙΣΧΥΡΙΣΜΩΝ (ΑΡΘΡΟ 4Ι Ν.3869/2010) ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΔΙΚΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΥΠΕΡΧΡΕΩΜΕΝΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Ι) Σύμφωνα με το άρθρ. 4Ι Ν.3869/2010, μέσα επίθεσης και άμυνας προβάλλονται αποκλειστικά με τις προτάσεις επί ποινή απαραδέκτου.

Συνεπώς, με βάση την ανωτέρω διάταξη, από το κλείσιμο του φακέλου έως την τυπική συζήτηση στο ακροατήριο δεν μπορεί να προσκομιστεί κανένα απολύτως έγγραφο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο.

Ουσιαστικά, ο Ν.4745/2020 επιχείρησε στην διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας να εισαγάγει ρυθμίσεις της νέας τακτικής διαδικασίας. Ωστόσο, υπάρχουν εύλογες αμφιβολίες για το κατά πόσον η διαδικασία του Ν.3869/2010 είναι συμβατή με τις ρυθμίσεις της νέας τακτικής.

ΙΙ) ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΑΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΚΔΙΚΑΣΗΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ Ν.3869/2010

1) **Δεν υπάρχει με τις νέες ρυθμίσεις καμία δυνατότητα επικαιροποίησης των οικονομικών στοιχείων του οφειλέτη για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από το κλείσιμο του φακέλου έως την τυπική συζήτηση.** Αν υπήρχε χρονική εγγύτητα μεταξύ των δύο ανωτέρω χρονικών σημείων, τα προβλήματα που θα δημιουργούνταν θα ήταν ήσσονος σημασίας. Ωστόσο, με δεδομένο ότι οι εκκρεμείς προς εκδίκαση αιτήσεις του Ν.3869/2010 είναι χιλιάδες (ενδεικτικά αναφέρεται ότι στο Ειρηνοδικείο Πειραιά μέχρι το πρωί της Παρασκευής 26-03-2021 είχαν υποβληθεί ηλεκτρονικά 3.866 αιτήσεις επαναπροσδιορισμού, εκ των οποίων οι 2.518 είχαν ήδη λάβει από την Γραμματεία πράξη κατάθεσης και είχαν αναρτηθεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, καθώς την ημέρα εκείνη διεκπεραιώνονταν αιτήσεις που είχαν υποβληθεί ηλεκτρονικά στις 28-01-2021), ενώ στις ήδη υπάρχουσες προστίθενται και αυτές που είχαν προσδιοριστεί για συζήτηση εντός του τρέχοντος δικαστικού έτους, η συντριπτική πλειονότητα των οποίων δεν

εκδικάστηκε λόγω της αναστολής εργασιών των Δικαστηρίων, εκτιμάται ότι ο μέσος χρόνος της τυπικής συζήτησής τους θα υπερβεί την τριετία.

Στις υποθέσεις που εισάγονται προς εκδίκαση με την νέα τακτική διαδικασία η τυχόν μεγάλη χρονική απόσταση από το κλείσιμο των φακέλων έως την τυπική συζήτηση δεν επηρεάζει τις έννομες σχέσεις των διαδίκων στην ίδια ένταση και τον ίδιο βαθμό που θα την επηρεάσει στις υποθέσεις των υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων. Πράγματι, σε μια υπόθεση απόδοσης δανείου, για παράδειγμα, ή αναγνώρισης εμπράγματων δικαιωμάτων είναι νομικά και ουσιαστικά αδιάφορο αν στο μεσοδιάστημα, από το κλείσιμο του φακέλου έως την τυπική συζήτηση, ο ενάγων:

- παντρεύτηκε ή διαζεύχτηκε,
- απέκτησε τέκνα ή απώλεσε συγγενικά του πρόσωπα που συνεισέφεραν στην διατροφή του,
- έχασε την εργασία του ή βρήκε νέα,
- έγινε αύξηση ή μείωση στον μισθό του,
- ο εργοδότης του τού οφείλει δεδουλευμένες αποδοχές,
- συνταξιοδοτήθηκε και έλαβε εφάπαξ,
- απέκτησε σοβαρά προβλήματα υγείας,
- έλαβε περιουσιακά στοιχεία από κληρονομία ή από οποιαδήποτε άλλη αιτία και
- εκποίησε κάποια από τα ήδη υπάρχοντα περιουσιακά του στοιχεία.

Στα παραδείγματα υποθέσεων της νέας τακτικής που αναφέρθηκαν, είτε τού οφείλεται το ποσό του δανείου, του οποίου (ποσού) την απόδοση θα διατάξει το Δικαστήριο, είτε όχι και, αντιστοίχως, το Δικαστήριο θα αποφανθεί για το αιτούμενο εμπράγματο δικαίωμα.

Ωστόσο, τα αμέσως ανωτέρω αναφερόμενα προσωπικά, εισοδηματικά και περιουσιακά δεδομένα του αιτούντος οφειλέτη δεν είναι αδιάφορα στις υποθέσεις των υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων, καθώς η διαδικασία του Ν.3869/2010 είναι δυναμική. Τυχόν μεταβολή στο μεσοδιάστημα των ανωτέρω προσωπικών, εισοδηματικών και περιουσιακών στοιχείων πρέπει να ληφθεί υπόψη τόσο για την υπαγωγή του οφειλέτη στις ρυθμίσεις του Ν.3869/2010, καθώς αν έλαβε στο μεσοδιάστημα από οποιαδήποτε αιτία ένα σημαντικό χρηματικό ποσό, ενδεχομένως να μην βρίσκεται πλέον σε αδυναμία πληρωμής,

όσο και για την τελική δικαστική ρύθμιση. Πράγματι, άλλη δόση, ακόμη και στο πλαίσιο της διάσωσης της κύριας κατοικίας (άρθρ. 9 παρ. 2 Ν.3869/2010), θα οριστεί αν ο οφειλέτης έχει σταθερή εργασία και σύζυγο που μπορεί να συνεισφέρει στις ανάγκες του κοινού οίκου και άλλη δόση, με μεγαλύτερη εν προκειμένω χρονική διάρκεια, θα οριστεί σε περίπτωση που τα ανωτέρω δεδομένα δεν υφίστανται. Τα ίδια ακριβώς ισχύουν στην περίπτωση που κατά το μεσοδιάστημα ο οφειλέτης απέκτησε τέκνα ή, αντιστοίχως, τα τέκνα του ανεξαρτητοποιήθηκαν. Στο μεσοδιάστημα αυτό, που δεν αποκλείεται να φτάνει ή και να υπερβαίνει τα 3 έτη, ο οφειλέτης δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να επικαλεστεί και να προσκομίσει κανένα αποδεικτικό στοιχείο.

2) Ισχυρή απόδειξη του ότι η διαδικασία της νέας τακτικής ουδόλως είναι συμβατή με τις υποθέσεις της εκουσίας δικαιοδοσίας αποτελεί η διάταξη του άρθρ. 765 ΚΠολΔ, η οποία εφαρμόζεται και στις υποθέσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν.4745/2020. Σύμφωνα με αυτήν, κατά την Δίκη στο εφετείο μπορούν να υποβληθούν νέοι πραγματικοί ισχυρισμοί και είναι δυνατή η επίκληση και η προσαγωγή νέων αποδεικτικών μέσων. Έτσι, εμφανίζεται το παράδοξο να μπορούν να προσκομιστούν το πρώτον στο Εφετείο νέα αποδεικτικά μέσα που προϋπήρχαν της συζήτησης στον πρώτο βαθμό, στον οποίον όμως δεν μπορούν να προσκομιστούν (!), καθώς η εφαρμογή του άρθρ. 745 ΚΠολΔ ρητά αποκλείστηκε (άρθρ. 4ΙΒ παρ. 5 Ν.3869/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρ. 1 Ν.4745/2020) για τις υποθέσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν.4745/2020.

ΙΙΙ) ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΗΔΗ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝ ΜΕΤΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ Ν.3869/2010

Προς υιοθέτηση του προτύπου δίκης της νέας τακτικής, υποστηρίχθηκε ότι το μοντέλο εκδίκασης αγωγών με την ανωτέρω διαδικασία είναι απολύτως επιτυχημένο. Ωστόσο, η καθημερινή εφαρμογή των διατάξεών της στην πράξη κάθε άλλο παρά επιβεβαιώνει αυτήν την διαπίστωση. Πιο συγκεκριμένα:

1) Γίνεται δεκτό ότι δυνατότητα αναβολής της υπόθεσης για συνεκδίκαση με άλλη συναφή δια απλής σημείωσης στο πινάκιο δεν υφίσταται κατά την διαδικασία της νέας τακτικής. Συνεπώς, μόνη δυνατότητα του Δικαστηρίου

είναι η έκδοση μη οριστικής απόφασης, ώστε να διαταχθεί η συνεκδίκαση της υπόθεσης με άλλη εκκρεμή λύση, όμως, που προϋποθέτει ότι η δεύτερη συναφής υπόθεση δεν θα έχει ήδη προσδιοριστεί για τυπική συζήτηση μέχρι την έκδοση της απόφασης περί αναβολής της συζήτησης της πρώτης υπόθεσης, προκειμένου αυτές να συνεκδικαστούν.

Στην περίπτωση της εκδίκασης αιτήσεων υπερχρεωμένων οφειλετών που αποτελούν αντρόγυνο, ακόμη κι όταν η αίτηση υποβαλλόταν σε διαφορετικό χρονικό σημείο για κάθε μέλος της οικογένειας, αμφότερες προσδιορίζονταν στην ίδια δικάσιμο. Αν αυτό δεν συνέβαινε, το Δικαστήριο ανέβαλλε, προκειμένου να συνεκδικαστούν. Ωστόσο, κατά την εφαρμογή του Ν.4745/2020, είναι αβέβαιο ότι οι αιτήσεις των συζύγων θα προσδιοριστούν στην ίδια δικάσιμο για τυπική συζήτηση και ότι θα χρεωθούν στον ίδιο Δικαστή, καθώς ενδέχεται κάθε φάκελος να κλείνει σε διαφορετική ημερομηνία, αλλά, ακόμη και στην ίδια ημερομηνία να έκλεινε με τον άλλον, είναι αβέβαιο ότι θα προσδιοριστούν για συζήτηση στην ίδια δικάσιμο, ενόψει του πλήθους των αιτήσεων που ο φάκελός τους θα κλείνει την ίδια ημέρα, με αποτέλεσμα να συμπληρώνουν περισσότερα του ενός πινάκια. Συνεπώς, υπό το πρίσμα των διατάξεων του Ν.4745/2020, δεν προβλέφθηκε η δυνατότητα συνεκδίκασης των αιτήσεων του Ν.3869/2010 για αντρόγυνα.

Ωστόσο, το Δικαστήριο είναι απαραίτητο να γνωρίζει την τύχη της μίας εκ των δύο αιτήσεων, όταν καλείται να εκδικάσει την άλλη και τούτο, διότι το ποσό με το οποίο θα επιβαρύνεται ο ένας εκ των δύο συζύγων αφαιρείται από το οικογενειακό εισόδημα, ενώ δεν αποκλείεται με την ρύθμιση που θα οριστεί στον έναν εκ των δύο συζύγων να εξοφλείται κοινό δάνειο.

2) Κατά το χρονικό σημείο που μεσολαβεί από το κλείσιμο του φακέλου έως τη συζήτηση ενδέχεται ακόμη και στην τακτική διαδικασία να συμβούν γεγονότα που να ασκούν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της Δίκης, όπως για παράδειγμα η αξίωση ή τμήμα αυτής να έχει εξοφληθεί, τα οποία το Δικαστήριο δεν μπορεί να λάβει υπόψη. Συνεπώς, στο παράδειγμα της εξόφλησης εν προκειμένω, εκδίδεται δικαστική απόφαση χωρίς το Δικαστήριο να δύναται να λάβει υπόψη του τον ανωτέρω ισχυρισμό κι έτσι ο εναγόμενος στη συνέχεια πρέπει να εκκινήσει νέον δικαστικό αγώνα, προκειμένου να βεβαιωθεί η εξόφληση της επίδικης απαίτησης.

Σχηματικά, και προκειμένου να καταδειχθεί η καθυστέρηση στην απονομή της Δικαιοσύνης και η αδικαιολόγητη ταλαιπωρία των διαδίκων που οφείλεται στις διατάξεις της νέας τακτικής διαδικασίας, η ανωτέρω υπόθεση εργασίας χρονικά μπορεί να αποδοθεί ως εξής:

- 01-12-2019: χρηματική απαίτηση καθίσταται ληξιπρόθεσμη και απαιτητή.
- 14-08-2020: κατατίθεται αγωγή, η οποία θα εκδικασθεί με τις διατάξεις της νέας τακτικής διαδικασίας.
- 10-12-2020: καταβολή από τον εναγόμενο, την οποία ο ενάγων δεν θεωρεί προσήκουσα.
- 10-05-2022: ημερομηνία για την οποία προσδιορίζεται η τυπική συζήτηση. Ο εναγόμενος δεν μπορεί να υποβάλει ένσταση εξόφλησης, ώστε να κριθεί το προσήκον της καταβολής.
- 10-10-2022: εκδίδεται απόφαση με την οποία γίνεται δεκτή η αγωγή, η οποία εμπεριέχει προσωρινά εκτελεστή διάταξη, δυνάμει της οποίας ο ενάγων επισπεύδει εκτέλεση.
- 20-10-2022: εκδικάζεται αίτηση χορήγησης προσωρινής διαταγής από μέρος του ηττηθέντος διαδίκου, ο οποίος ζητάει την απαγόρευση εκτέλεσης.
- 10-11-2022: εκδικάζεται η αίτηση αναστολής εκτέλεσης.
- 10-05-2023: συζητείται η ανακοπή κατά της εκτέλεσης.
- 10-10-2023: εκδίδεται απόφαση επί της ανακοπής, με την οποία ο ισχυρισμός εξόφλησης γίνεται δεκτός.

Αν η ίδια ανωτέρω υπόθεση εκδικαζόταν με την παλαιά διαδικασία της τακτικής, τα αποτελέσματα χρονικά απεικονίζονται ως εξής:

- 01-12-2019: χρηματική απαίτηση καθίσταται ληξιπρόθεσμη και απαιτητή.
- 14-08-2020: κατατίθεται η αγωγή.
- 10-12-2020: καταβολή από τον εναγόμενο, την οποία ο ενάγων δεν θεωρεί προσήκουσα.
- 10-05-2022: συζητείται η υπόθεση. Ο εναγόμενος υποβάλλει ένσταση εξόφλησης.
- 10-10-2022: εκδίδεται η απόφαση, σύμφωνα με την οποία η ένσταση εξόφλησης γίνεται δεκτή. Η αγωγή απορρίπτεται.

Συνεπώς, η υπόθεση του παραδείγματος, αν εκδικαζόταν με την παλαιά τακτική, θα περαιωνόταν έναν ολόκληρο χρόνο νωρίτερα και με τρία

ακροατήρια λιγότερα, σε σχέση με το χρονικό διάστημα που απαιτήθηκε εξ αιτίας των διατάξεων της νέας τακτικής διαδικασίας.

Σε ό,τι αφορά στις υποθέσεις εκδίκασης των υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων δεν αποκλείεται μια απαίτηση λ.χ. από πιστωτική κάρτα να αποσβέστηκε, στο μεσοδιάστημα, λόγω άφεσης χρέους, πράγμα το οποίο δεν δύναται να γνωστοποιηθεί στο Δικαστήριο, παρόλο που αποτελεί ουσιώδες ζήτημα αναφορικά με τον τρόπο ικανοποίησης των πιστωτών.

3) Δεν είναι σπάνιες οι φορές που η διάγνωση της διαφοράς εξαρτάται από άλλη πολιτική ή ποινική Δίκη, η οποία στο χρονικό σημείο του κλεισίματος του φακέλου μπορεί μεν να μην είχε ολοκληρωθεί, ενδέχεται όμως να περαιώθηκε μέχρι τον χρόνο της τυπικής συζήτησης της υπόθεσης. Σε μία τέτοια περίπτωση, το Δικαστήριο κάνει χρήση του άρθρ. 249 ή 250 ΚΠολΔ αναβάλλοντας τη συζήτηση έως ότου περατωθεί η άλλη Δίκη. Ωστόσο, στις υποθέσεις που εκδικάζονται με την νέα τακτική διαδικασία δεν είναι σπάνιο το φαινόμενο η άλλη Δίκη να έχει ήδη περαιωθεί στο διάστημα που μεσολάβησε από το κλείσιμο του φακέλου έως τον χρόνο της τυπικής συζήτησης, χωρίς όμως αυτό να δύναται κατά τρόπο παραδεκτό να γίνει γνωστό στο Δικαστήριο. Έτσι, δεν επιτυγχάνεται επιτάχυνση της απονομής της Δικαιοσύνης, αλλά αντιθέτως καθυστερεί αδικαιολόγητα η οριστική διάγνωση της διαφοράς.

Στις περιπτώσεις των εκκρεμών αιτήσεων υπερχρεωμένων, δεν είναι λίγες οι φορές που κρίσιμη για το Δικαστήριο θεωρείται η έκβαση άλλης Δίκης, όπως, για παράδειγμα, η εκδίκαση εργατικών αγωγών από μέρος του οφειλέτη, η λήψη αποζημίωσης από τροχαίο ατύχημα ή οποιαδήποτε άλλη αιτία. Οι Δίκες αυτές, ενώ δεν αποκλείεται να έχουν ήδη περαιωθεί κατά τον χρόνο που μεσολάβησε μεταξύ κλεισίματος φακέλου και τυπικής συζήτησης της υπόθεσης, καθώς αρκετές υποθέσεις υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων θα προσδιοριστούν προς εκδίκαση σε χρονικό διάστημα ακόμη και πέραν της τριετίας, δεν μπορεί παραδεκτά το αποτέλεσμα τους να γνωστοποιηθεί στο Δικαστήριο κι έτσι αυτό θα υποχρεωθεί ομοίως να αναβάλει κατ' άρθρ. 249 ΚΠολΔ τη συζήτηση της υπόθεσης μέχρι την περάτωση Δικών, που έχουν όμως ήδη περαιωθεί. Με τον τρόπο αυτόν επιβραδύνεται χωρίς λόγο περαιτέρω η όλη διαδικασία.

4) Μέχρι το κλείσιμο του φακέλου δεν αποκλείεται να υπάρχει εκκρεμοδικία λόγω άσκησης και άλλης αγωγής σε έτερο Δικαστήριο. Ωστόσο, η εκκρεμοδικία μέχρι τον χρόνο της τυπικής συζήτησης μπορεί να αρθεί, πλην όμως η άρση της δεν μπορεί κατά τον χρόνο της τυπικής συζήτησης να γνωστοποιηθεί με τρόπο παραδεκτό στο Δικαστήριο, το οποίο θα αναστείλει την εκδίκαση, ενώ στην πραγματικότητα, κατά τον χρόνο συζήτησης της υπόθεσης, ο λόγος αναστολής δεν υφίστατο.

Το ίδιο ακριβώς μπορεί να συμβεί και σε μια εκκρεμή υπόθεση υπερχρεωμένων, όπου ο οφειλέτης δεν αποκλείεται να άσκησε δεύτερη αίτηση είτε στο ίδιο είτε σε άλλο Δικαστήριο (λ.χ. αυτό της συνήθους διαμονής του). Ωστόσο, η εκκρεμοδικία που δημιουργήθηκε μπορεί μέχρι τον χρόνο της τυπικής συζήτησης της αίτησής του να έχει αρθεί. Παρόλα αυτά, δεν μπορεί παραδεκτά η άρση της να γνωστοποιηθεί στο Δικαστήριο.

5) Η κατάργηση της προφορικής εξέτασης των μαρτύρων σε κάποιες υποθέσεις της νέας τακτικής όπου προείχε η εξέταση νομικών ζητημάτων (λ.χ. ακυρότητα όρων τραπεζικής σύμβασης) ή η απαίτηση αποδεικνύοταν ευχερώς από έγγραφα δίχως να απαιτείται η εμφάνιση απόδειξη (λ.χ. απλήρωτα τιμολόγια πώλησης αγαθών) δεν συνάντησε ιδιαίτερη δυσχερέσκεια. Ωστόσο, κατά τη συζήτηση μια εμπράγματης αγωγής, διαφορών που ανακύπτουν από σύμβαση έργου ή από αδικοπραξία η ανεύρεση της αλήθειας δίχως την εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο καθίσταται ιδιαίτερος δυσχερής, καθώς ο δικάζων Δικαστής δεν μπορεί να λύσει απορίες που του δημιουργούνται ούτε να συγκρίνει τον τρόπο απάντησης των μαρτύρων εκάστης πλευράς, ώστε να διαπιστώσει δια ζώσης την αξιοπιστία τους.

Στις υποθέσεις των υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων η εξέταση ιδίως του αιτούντος οφειλέτη αποτελούσε σημαντικό αποδεικτικό μέσο για το Δικαστήριο, ώστε να διακριβώσει τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης. Από την εξέταση στο ακροατήριο παρέχονταν διευκρινίσεις αναφορικά με:

- εισοδήματα που εμφανίζονταν σε διάφορους κωδικούς στις φορολογικές δηλώσεις του οφειλέτη,
- τόκους τραπεζικών καταθέσεων που εμφανίζονταν στον οικείο κωδικό της φορολογικής του δήλωσης,

- το πότε σταμάτησε να ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα που εμπεριείχε στοιχεία εμπορικότητας,
- την ειλικρίνεια τυχόν επικαλούμενης από μέρους του διάστασης με την σύζυγό του.

Το ακροατήριο αποτελούσε στις ανωτέρω εξεταζόμενες περιπτώσεις τον πιο ασφαλή δρόμο για την διακρίβωση της αλήθειας.

6) Τόσο στις διαδικασίες της νέας τακτικής, όσο και στις διαδικασίες των υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων, δεν αναστέλλονται οι προθεσμίες κατάθεσης προτάσεων και προσθήκης κατά τις δύο εβδομάδες μεταξύ Χριστουγέννων, Πρωτοχρονιάς και Φώτων ούτε κατά την διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας και της εβδομάδας της Διακαινησίμου (εκτός των ημερών που αποτελούν επίσημες αργίες).

IV) ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΛΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ

Κατά το πρότυπο του άρθρ. 4ΙΒ παρ. 4 Ν.3869/2020, προτείνεται να παρέχεται η δυνατότητα στον οφειλέτη να καταθέτει κατά την δικάσιμο που ορίζεται για την τυπική συζήτηση της αίτησής του προσθήκη στην οποία θα επικαλείται νέα πραγματικά περιστατικά και θα προσκομίζει νέα αποδεικτικά μέσα αποκλειστικώς και μόνον για γεγονότα που μεσολάβησαν από το χρονικό διάστημα του κλεισίματος του φακέλου έως τον χρόνο που ορίστηκε για την τυπική συζήτηση. Εντός 8 ημερών από την τυπική συζήτηση της υπόθεσης, θα παρέχεται η δυνατότητα και στους καθ' ων να αξιολογήσουν τα ανωτέρω νέα στοιχεία και ισχυρισμούς.

Ε Π Ι Μ Ε Τ Ρ Ο

Ι) ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΡΘΡΟΥ 4Δ Ν.3869/2010 ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΛΗ

Στις 15-03-2021 έληγε, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρ. 4Δ παρ. 1 περ. ε) Ν.3869/2010, η προθεσμία για την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης επαναπροσδιορισμού αναφορικά με τις αιτήσεις που είχαν υποβληθεί προς εκδίκαση από 01ης-07-2016 έως και την 31η-12-2016, για τις οποίες είχε οριστεί δικάσιμος πέραν της 15ης-06-2021.

Ωστόσο, από τις 06-02-2021 μέχρι και τις 05-04-2021 για τις περιοχές που υπάγονταν στο επίπεδο πολύ αυξημένου κινδύνου (η Περιφέρεια Αττικής εντάχθηκε σε αυτές στις 15-02-2021) αναστέλλονταν, χωρίς εξαίρεση, όλες οι προθεσμίες του Ν.4745/2020. Τούτων δοθέντων, οι οφειλέτες που εμπίπτουν σε περιπτώσεις όπως η ανωτέρω, θα έπρεπε να έχουν διαθέσιμες όσες ημέρες απώλεσαν λόγω της αναστολής. Και τούτο, ανεξαρτήτως του αν η ηλεκτρονική πλατφόρμα, τούς έδινε τέτοια δυνατότητα, καθώς το εμπρόθεσμο υποβολής της αίτησης κρίνεται μόνον από τον φυσικό δικαστή.

Για παράδειγμα, αναφορικά με τον Χ οφειλέτη, κάτοικο Πειραιά, που κατέθεσε ενώπιον του Ειρηνοδικείου Πειραιά στις 25-11-2016 την κύρια αίτηση και ορίστηκε δικάσιμος μετά τις 15-06-2021, θα έπρεπε να ισχύουν τα εξής: Από τις 15-02-2021 έως και τις 15-03-2021, οπότε, υπό φυσιολογικές συνθήκες, θα έληγε η προθεσμία ηλεκτρονικής υποβολής, ανεστάλη για την περιοχή του κάθε προθεσμία· συνεπώς, και αυτή του άρθρ. 4Δ παρ. 1 περ. ε) Ν.3869/2010. Η αναστολή αυτή διήρκησε 29 ημέρες (ήτοι από τις 15-02-2021 έως και τις 15-03-2021). Συνεπώς, από τις 06-04-2021, κατά την οποία ήρθη η αναστολή, οι 29 αυτές μέρες θα έπρεπε στη συνέχεια να προστεθούν, με αποτέλεσμα ο ανωτέρω οφειλέτης να έπρεπε να έχει δικαίωμα έως και τις 04-05-2021 να υποβάλει ηλεκτρονικά την αίτηση επαναπροσδιορισμού.

*** Ωστόσο, η λύση αυτή, παρά το γεγονός ότι είναι σύμφωνη με τις γενικές αρχές που ισχύουν στο δίκαιο της αναστολής προθεσμιών, δεν υιοθετήθηκε από τον Νομοθέτη. Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρ. 83 παρ. 1 περ. δ' Ν.4790/2021 (ΦΕΚ Α' 48/31-03-2021) «Το χρονικό διάστημα από την 1η.12.2020 έως την ημερομηνία λήξης της επιβολής του μέτρου της προσωρινής αναστολής της λειτουργίας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών της Χώρας, υπολογίζεται στις προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 4Δ του ν. 3869/2010, όπως παρατάθηκαν με το άρθρο 62 του ν. 4765/2021 (Α' 6), όπου υπήρξαν ενδιάμεσα χρονικά διαστήματα αναστολής προθεσμιών και ολικής αναστολής λειτουργίας κατά τόπους δικαστικών σχηματισμών συνεπεία των αποφάσεων που εκδόθηκαν για τη λήψη έκτακτων μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού COVID-19. Οι προθεσμίες αυτές δεν συμπληρώνονται εάν δεν παρέλθουν επιπλέον δεκαπέντε (15) ημέρες. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 4Δ του ν. 3869/2010, οι οποίες έληγαν

στις 31.1.2021, 28.2.2021 και 15.3.2021, δεν συμπληρώνονται εάν δεν παρέλθουν επιπλέον πέντε (5) ημέρες».

Από την διάταξη αυτή συνάγεται ότι το χρονικό διάστημα της αναστολής λειτουργίας των Δικαστηρίων, και μάλιστα παρά τα αντιθέτως προβλεπόμενα στις οικείες ΚΥΑ, και χωρίς να συντρέχει εν προκειμένω κάποια εύλογη αιτία, υπολογίζεται στις προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 4Δ του ν. 3869/2010- απλώς, για τον υπολογισμό τους, προστίθενται άλλες 15 μέρες.

Ζήτημα δημιουργείται αναφορικά με το από πότε εκκινεί η έναρξη της επιπλέον προθεσμίας:

α) Από την λήξη εκάστης προθεσμίας από αυτές που προβλέπονται στο άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010;

β) Από την δημοσίευση του Ν.4790/2021 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (άρθρ. 124 αυτού), ήτοι από τις 02-04-2021;

γ) Από την ημερομηνία λήξης της επιβολής του μέτρου της προσωρινής αναστολής της λειτουργίας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών της Χώρας, όπως αυτό προσδιορίστηκε, για τον υπολογισμό των νόμιμων και δικαστικών προθεσμιών, με την ερμηνευτική διάταξη του άρθρ. 25 Ν.4792/2021;

Η α' λύση θα πρέπει να αποκλειστεί, καθώς αν αυτή ήταν η βούληση του Νομοθέτη, δεν θα είχε νόημα να προστεθεί το τελευταίο εδάφιο του άρθρ. 83 παρ. 1 περ. δ' Ν.4790/2021, σύμφωνα με το οποίο «Οι προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 4Δ του ν. 3869/2010, οι οποίες έληγαν στις 31.1.2021, 28.2.2021 και 15.3.2021, δεν συμπληρώνονται εάν δεν παρέλθουν επιπλέον πέντε (5) ημέρες», καθώς ήδη πριν τη σύνταξη του ανωτέρω νομοθετήματος οι προθεσμίες αυτές, και με την προσθήκη ακόμη των επιπλέον οριζόμενων ημερών από την λήξη τους, είχαν προ πολλού εκπνεύσει.

Η β' λύση θα επικρατούσε σε περίπτωση που δεν οριζόταν διαφορετικά στον νόμο.

Ωστόσο, από την γραμματική ερμηνεία της διάταξης του άρθρ. 83 παρ. 1 περ. δ' Ν.4790/2021 και τη συστηματική ερμηνεία της διάταξης του άρθρ. 83 Ν.4790/2021, σε συνδυασμό με την ήδη εκδοθείσα τελευταία ΚΥΑ με αρ. 20651 ΦΕΚ Β' 1308/03-04-2021, όπου ουδέν αναφέρεται σε σχέση με τις διαδικαστικές προθεσμίες, συνάγεται ότι, κατά την αληθή έννοια της ανωτέρω διάταξης, η προθεσμία των επιπλέον ημερών εκκινεί από την ημερομηνία λήξης της επιβολής

του μέτρου της προσωρινής αναστολής της λειτουργίας των δικαστηρίων και των εισαγγελιών της Χώρας, ήτοι από την 06^η-04-2021, όπως προκύπτει από την ερμηνευτική διάταξη του άρθρ. 25 Ν.4792/2021 για την επανέναρξη των νόμιμων και δικαστικών προθεσμιών.

Συνεπώς, σύμφωνα με τα ανωτέρω διαλαμβανόμενα, **καμία από τις προθεσμίες του άρθρ. 4Α Ν.3869/2010, καθώς ο Νόμος δεν διακρίνει, δεν είχε εκπνεύσει έως την ημερομηνία λήξης της αναστολής λειτουργίας των Δικαστηρίων, όπως αυτή προσδιορίστηκε με την διάταξη του άρθρ. 25 Ν. 4792/2021.**

Α) Ως προς το ζήτημα σε ποιες από τις προθεσμίες του άρθρ. 4Α Ν.3869/2010 χορηγούνται επιπλέον 15 ημέρες από την λήξη της αναστολής:

Πρέπει να γίνει δεκτό ότι **στις περιοχές που υπήχθησαν στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου,** καθώς αναδρομικά υπολογίστηκε το χρονικό διάστημα της αναστολής, **παρέχονται 15 επιπλέον ημέρες από την λήξη της αναστολής,** ήτοι από τις 06-04-2021, **στις καταληκτικές προθεσμίες:**

α) της 15^{ης}-02-2021 (η οποία μάλιστα θα έπρεπε ρητά να αναφέρεται στην παρ. 1 [περιοχές πολύ αυξημένου κινδύνου λόγω κορωνοϊού] της από 07ης Απριλίου 2021 Ενημέρωσης από την Ε.Γ.Δ.Ι.Χ. για τις καταληκτικές προθεσμίες υποβολής αιτήσεων επαναπροσδιορισμού εκκρεμών υποθέσεων του Ν.3869/2010)

β) της 28^{ης}-02-2021

γ) της 15^{ης}-03-2021 και

δ) της 31^{ης}-03-2021.

Τούτων δοθέντων, για την ηλεκτρονική υποβολή αίτησης επαναπροσδιορισμού η προθεσμία υποβολής της οποίας έληγε, βάσει του άρθρ. 4Α Ν.4745/2021, στις ανωτέρω αναφερόμενες ημερομηνίες, η προθεσμία αυτή λήγει εν τέλει, ειδικά για τις περιοχές που υπήχθησαν στο **Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου, την Τρίτη στις 20-04-2021**. λύση η οποία είναι επιβεβλημένη, καθώς αναδρομικά, για τις ανωτέρω περιοχές, δεν συνυπολογίστηκε το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ρητά και χωρίς εξαίρεση, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες ΚΥΑ, αναστέλλονταν οι προθεσμίες.

B) Ως προς το ζήτημα σε ποιες από τις προθεσμίες του άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010 χορηγούνται επιπλέον 5 ημέρες από την λήξη της αναστολής.

Σε σχέση με το τελευταίο εδάφιο της διάταξης του άρθρ. 83 παρ. 1 περ. δ' Ν.4790/2021, πρέπει να γίνει δεκτό ότι:

1) για όλες τις περιοχές της Επικράτειας, ανεξαρτήτως του αν υπήχθησαν στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου ή όχι, στην καταληκτική προθεσμία της 31^{ης}-01-2021 (αιτήσεις που υποβλήθηκαν έως και τις 30-06-2015 και έλαβαν δικάσιμο μετά τις 15-06-2021, δηλ. οι περ. α' και β' της παρ 1 του άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010) προστίθενται 5 επιπλέον ημέρες από την λήξη της αναστολής κι έτσι η καταληκτική προθεσμία είναι, καθώς το Σάββατο είναι εξαιρετέα ημέρα και η Κυριακή μη εργάσιμη, η Δευτέρα στις 12-04-2021.

Η λύση αυτή, σε σχέση με την καταληκτική προθεσμία της 31^{ης}-01-2021, είναι εύλογη, επειδή μέχρι τις 31-01-2021 οι προθεσμίες ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης επαναπροσδιορισμού δεν είχαν ανασταλεί. Συνεπώς, καθώς η καταληκτική ημέρα της 31^{ης}-01-2021 ήταν η Κυριακή, εύλογο είναι να προστεθούν 5 επιπλέον ημέρες από την λήξη της αναστολής κι έτσι η καταληκτική ημερομηνία, ως προς τις αιτήσεις που είχαν υποβληθεί μέχρι και τις 30-06-2015 και η ημερομηνία συζήτησής τους είχε προσδιοριστεί μετά από τις 15-06-2021, να είναι, για ολόκληρη την Επικράτεια, η Δευτέρα 12-04-2021. Και

2) για τις περιοχές της Επικράτειας που ΔΕΝ υπήχθησαν στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου και οι καταληκτικές ημερομηνίες για την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης επαναπροσδιορισμού ήταν:

α) η 28^η-02-2021 και

β) η 15^η-03-2021

προστίθενται 5 επιπλέον ημέρες από την λήξη της αναστολής.

Η λύση αυτή εδράζεται στο γεγονός ότι οι καταληκτικές προθεσμίες της 28^{ης}-02-2021 (Κυριακή) και 15^{ης}-03-2021 (Καθαρά Δευτέρα) ήταν μη εργάσιμες ημέρες. Αυτός είναι, άλλωστε, και ο λόγος που παραλείφθηκε από την προσθήκη των 5 επιπλέον ημερών η καταληκτική προθεσμία της 15^{ης}-02-2021, η οποία ήταν μέρα εργάσιμη (Δευτέρα).

Ωστόσο, ειδικά για τις περιοχές που υπήχθησαν στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου και η καταληκτική ημερομηνία ήταν α) η 28^η-02-2021 ή β) η 15^η-03-2021 προστίθενται, ως ανωτέρω εκτέθηκε, όχι οι 5 επιπλέον

ημέρες της ειδικής διάταξης του εδ. γ' του άρθρ. 83 παρ. 1 περ. δ' Ν.4790/2021, αλλά οι 15 επιπλέον ημέρες από την λήξη της αναστολής του εδ. β' της ίδιας ως άνω διάταξης, καθώς, θα επρόκειτο για αξιολογική αντινομία το να προβλέπονταν για τις προθεσμίες που έληγαν σε ημέρες αργίας, σε ό,τι αφορά στις περιοχές που υπήχθησαν στο Επίπεδο Πολύ Αυξημένου Κινδύνου, λιγότερες επιπλέον διαθέσιμες ημέρες από τις προθεσμίες εκείνες που έληγαν σε ημέρες εργάσιμες.

Σημειώνεται ότι, όταν για την εφαρμογή μιας διάταξης υποστηρίζονται περισσότερες της μίας απόψεις επιλέγεται, με κριτήριο και την ασφάλεια δικαίου, η ευμενέστερη για το αδύναμο μέρος και όχι εκείνη που δύναται να οδηγήσει στην απώλεια θεμελιωδών δικαιωμάτων του, καθώς, σε περίπτωση απώλειας των ασφυκτικών προθεσμιών του άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010, η αίτηση υπαγωγής στις ρυθμίσεις του Ν.3869/2010 που έχει ήδη υποβάλει ο οφειλέτης λογίζεται, κατ' άρθρ. 4Α παρ. 2 εδ. γ' Ν.3869/2010, «ως μηδέποτε ασκηθείσα».

Συνεπώς, ακόμη κι αν η ηλεκτρονική πλατφόρμα δεν παρέχει στον οφειλέτη την δυνατότητα να υποβάλει ηλεκτρονικά την αίτησή του μέχρι τις ανωτέρω αναφερόμενες ανά περίπτωση προθεσμίες, αυτός πρέπει να επιλέξει το πεδίο: «Η συζήτηση της αίτησης έχει αναβληθεί μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος σε δικάσιμο μετά τις 15-06-2021». Πράγματι, οι οφειλέτες που εμπίπτουν στις ανωτέρω περιπτώσεις δύναται να κάνουν χρήση της επιλογής που παρέχεται από το ηλεκτρονικό σύστημα για τις αιτήσεις που αναβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του Ν.4745/2020 σε δικάσιμο μετά τις 15-06-2021.

Σε περίπτωση που μέχρι την έκδοση του Ν.4790/2021 οφειλέτης ο οποίος απώλεσε την προθεσμία του άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010 πριν την ψήφιση του Ν.4790/2021, υπέβαλε αίτηση προτίμησης ενώπιον του Διευθύνοντος το αρμόδιο Δικαστήριο για ορισμό δικασίμου μέχρι τις 15-06-2021, προκειμένου είτε να λάβει αναβολή σε δικάσιμο μετά τις 15-06-2021 είτε να ματαιωθεί η συζήτηση της υπόθεσής του και να επαναφερθεί με κλήση σε δικάσιμο μετά τις 15-06-2021, και η αίτηση προτίμησης αυτή έγινε δεκτή, τότε από την στιγμή υποβολής της κλήσης του οφειλέτη για ορισμό συντομότερης δικασίμου, ο συγκεκριμένος οφειλέτης εμπίπτει στην περ. 2 του άρθρ. 4Δ του Ν.4745/2020 και για αυτόν ισχύουν τα εκεί αναφερόμενα (λήξη της προθεσμίας ηλεκτρονικής υποβολής της

αίτησής του στις 30-06-2021). Σημειώνεται ότι η αίτησή του αυτή και η συνακόλουθη κλήση του δεν μπορούν να θεωρηθούν καταχρηστικές ούτε ότι γίνονται κατά καταστρατήγηση των αναφερομένων στο άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010 προθεσμιών, καθώς, σύμφωνα με το άρθρ. 83 παρ. 1 περ. δ' Ν.4790/2021, καμία εκ των προθεσμιών του άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010 δεν είχε εκπνεύσει κατά τον χρόνο υποβολής από τον οφειλέτη της αίτησης προτίμησης, ώστε να θεωρηθεί καταχρηστική η συμπεριφορά του.

II) Η ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4Δ Ν.3869/2010 ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΜΗΔΕΠΟΤΕ ΑΣΚΗΘΕΙΣΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

Με τις διατάξεις του Ν.4745/2020 που προστέθηκαν στον Ν.3869/2010 θεσπίστηκαν προθεσμίες ενέργειας, οι οποίες από μικρή μερίδα υποστηρικτών επιδοκιμάστηκαν ως «ρηξικέλευθος θεσμός». Ωστόσο, η άποψη αυτή δεν ευσταθεί, καθώς οφειλέτης, ο οποίος:

- έχει ήδη καταθέσει την αίτηση του άρθρ. 4 παρ. 1 Ν.3869/2010,
- έχει ήδη καταθέσει τα έγγραφα που απαιτήθηκαν είτε κατά την κατάθεση είτε κατά την επικαιροποίηση της αίτησής του,
- έχει ήδη λάβει Προσωρινή Διαταγή με χρόνο λήξης είτε αυτόν της συζήτησης της κύριας αίτησης είτε αυτόν της έκδοσης οριστικής απόφασης και
- είχε ήδη λάβει ρητή δικάσιμο,

καλείται εκ νέου, και μάλιστα εντός ασφυκτικού χρονικού διαστήματος εν μέσω πανδημίας, να επανακαταθέσει ηλεκτρονική κλήση επαναπροσδιορισμού της αίτησής του.

Ενόψει του γεγονότος ότι οι ρυθμίσεις του Ν.4745/2020 δεν προβλήθηκαν εκτενώς στα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα, αρκετοί οφειλέτες που είχαν λάβει λ.χ. δικάσιμο για το έτος 2023 και είχαν ήδη αναλάβει τον φάκελό τους από τον δικηγόρο ο οποίος επιμελήθηκε της κατάθεσης, με σκοπό μέχρι το 2023 να επιλέξουν νέο συνήγορο, ενδέχεται να έχουν απωλέσει τις προβλεπόμενες στο άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010 προθεσμίες. Η κύρωση της παρ. 2 του άρθρ.4Α Ν.3869/2010 να ορίζεται η αίτησή τους μηδέποτε ασκηθείσα ορθώς έχει επισημανθεί ότι είναι αμφίβολης συνταγματικότητας, καθώς περιορίζει ουσιωδώς το δικαίωμα δικαστικής προστασίας, και δη σε έναν οφειλέτη ο

οποίος επέδειξε την μέγιστη δυνατή επιμέλεια, ώστε μέχρι τον χρόνο ισχύος της παρ. 2 του άρθρ. 9 Ν.3869/2010 να υποβάλει την αίτηση με τα απαιτούμενα έγγραφα και να λάβει προσωρινή δικαστική προστασία μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης.

Τούτων δοθέντων, αναφορικά με τις αιτήσεις εκείνες του Ν.3869/2010 για τις οποίες απωλέστηκαν οι προθεσμίες του άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010, προτείνεται να οριστεί ως χρόνος γενικής λήξης (ανεξαρτήτως του χρόνου κατάθεσης της αρχικής αίτησης) της ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης επαναπροσδιορισμού η 30^η Ιουλίου 2021, ώστε μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία οι οφειλέτες που απώλεσαν την προθεσμία του άρθρ. 4Δ Ν.3869/2010, να δύνανται να υποβάλουν ηλεκτρονικά αίτηση επαναπροσδιορισμού, ώστε να μην απωλέσουν οριστικά τα δικαιώματα που τους παρέχει ο Ν.3869/2010. Με τον τρόπο αυτόν εκτιμάται ότι θα καμφθούν σε σημαντικό βαθμό και τα ζητήματα αντισυνταγματικότητας της σχετικής διάταξης.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τους συναδέλφους μου Γλυκερία – Λουίζα Ιωαννίδου, Πρόεδρο Πρωτοδικών Αθηνών, Γεώργιο Αναγνωστόπουλο, Ειρηνοδίκη Πειραιά, Νικήτα Βελία και Εμμανουήλ Φωτάκη, Ειρηνοδίκες Αθηνών, για τα πολύτιμα σχόλια και τις παρατηρήσεις τους αναφορικά με την σύνταξη της ανωτέρω εισήγησης, καθώς και την συνεργατιδιά μας κατά τον χρόνο άσκησης της στην Γραμματεία του Ειρηνοδικείου Πειραιά και πλέον δικηγόρο Πειραιά κ. Σταματίνα Κηπιώτου για την γνωστοποίηση όλων των πρακτικών ζητημάτων που δημιουργούνται κατά την χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Τέλος, θα ήθελα και από την παρούσα θέση να ευχαριστήσω την Διευθύνουσα το Ειρηνοδικείο Πειραιά κ. Βιολέτα Λαγογιάννη, αλλά και τους δικαστικούς υπαλλήλους της Γραμματείας του Ειρηνοδικείου Πειραιά για την υπερπροσπάθεια που καταβάλλουν, υπό τις παρούσες αντίξοες συνθήκες και υπό καθεστώς υποστελέχωσης Δικαστικών Λειτουργών και Γραμματέων, αναφορικά με την κατάθεση και τον επαναπροσδιορισμό των χιλιάδων εκκρεμών αιτήσεων που έχουν υποβληθεί στο Ειρηνοδικείο Πειραιά.

Πειραιάς, 12-04-2021

Για την ενημερωτική ημερίδα που συνδιοργάνωσαν στις 30-03-2021 ο Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά και η Ένωση Δικαίου Προστασίας Καταναλωτή, με θέμα: «Πρακτικά ζητήματα εφαρμογής του ν. 3869/2010 και προστασίας της πρώτης κατοικίας μετά την κατάργηση του άρθρου 9 παρ. 2»

Ιάκωβος Γ. Απέργης
Ειρηνοδίκης Πειραιά